

Resource

NOVEMBER 2022 JAARGANG 17

Journalistiek platform over Wageningen University & Research

**Aftrap
Scientists4Future
Wageningen**

**Docenten
positief over
aanpassen
herkansingsbeleid**

**Onrust over
nepnieuws
Chinese
protestposter**

**Contactpunt
grensoverschrijdend
gedrag**

**60 miljoen euro voor
diervrije zuivel
en vlees**

**Het laatste maal
van orka Gala IB6 | p.20**

**Drugs-
gebruik in
Wageningen
Stijgende lijn?
p.23**

Inhoud

NR 5 JAARGANG 17

12

**Twee hoogleraren
communicatie**
op het groene nest

18

**Genderneutraal
taalgebruik**
onder de loep

Hen, hun,
die, diens?

26

**Iraanse collega's
over**
protesten in hun
thuisland

6 Vrouwelijke
wetenschappers
met tijdelijk contract
kwetsbaarder

6 Actiegroep tegen
nog meer asfalt

7 Gekweekte insecten
passen in voedselsysteem

11 Column: Guido hekelt
'housingplan'

28 De bijbaan
Rémi wast af

Kijk voor meer verhalen
en nieuws op onze website
via deze QR-code:

VOORWOORD

Acties

Het dondert en het rommelt in de 'groene' wetenschap. Ik hoorde het bij de aftrap van de Wageningse tak van Scientists4Future (pag. 4). En toen ik de motivatie las achter de petitie van universitair hoofddocent en BW'er (Bekende Wageninger) Jeroen Candel tegen een aangenomen Kamermotie om een voorgenomen Europees verbod op natuurverslechtering af te zwakken. En het klonk zeker ook bij de Wageningse studenten die hun deelname voorbereiden aan het Schiphol-protest van komende zaterdag. Het raakt me dat steeds meer wetenschappers, zowel aanstormende als gerenommeerde, zich genoodzaakt voelen hun wetenschappelijke distantie te laten varen en over te gaan tot actievoeren. Dat ze daarmee riskeren kop van Jut te worden, mikpunt van online haat (pag. 12) nemen ze op de koop toe. Het moet nou eenmaal. Alles voor de goede zaak. Of, alles? Ik mag toch hopen: bijna alles. Hopelijk hoeven Wageningse wetenschappers zich nergens aan vast te lijmen om gehoord te worden en kan het soepsmijten bij schilderijen ook achterwege blijven. Mocht dat laatste toch nodig zijn: ik weet nog wel een portrettengalerijtje dat vernieuwing best kan gebruiken. Maar daar hebben we het begin december wel weer over, als de nieuwe monitor vrouwelijke hoogleraren uitkomt.

Marieke Enter
Redacteur

UTRECHT BY NIGHT

Zo'n 90 dappere Wageningse zielen stapten vorige week in de bus naar Utrecht voor een avondje nachtkanoën. Het evenement werd georganiseerd door studentensportstichting Thymos en was voor iedereen toegankelijk. Mensen met minder kano-ervaring kregen eerst een crash course navigeren in een kano en daarna was het tijd voor de anderhalf uur durende tocht door de sfeervol verlichte grachten van de Utrechtse binnenstad. Niemand klapte om gelukkig, je weet maar nooit wat daar in de diepte op je wacht... CJ

Foto Thymos

Docenten positief over aanpassen herkansingsbeleid

Docenten zijn overwegend positief over het voorgestelde nieuwe herkansingsbeleid. Dat blijkt uit een enquête die door de Student Staff Council (SSC) is uitgezet onder docenten.

In het voorstel van de raad van bestuur (RvB) wordt het aantal tentamenmogelijkheden per student per vak teruggebracht

Ruim twee derde verwacht dat de werkdruk zal afnemen

achter het voorstel is dat de staf nog maar één hertentamen per jaar hoeft te maken, waardoor de werkdruk afneemt. Ook wordt verwacht dat slagingspercentages van

van drie naar twee. Het aantal herkansingsperiodes groeit in het voorstel van twee naar drie. Het idee

studenten zullen toenemen, gebaseerd op data bij andere universiteiten.

Enquête

In totaal reageerden 445 docenten op de enquête van de SSC. Van hen is 85 procent vóór de inperking van het aantal herkansingen (4 procent is tegen; 11 procent weet het niet zeker). Ruim twee derde (68 procent) verwacht dat de beleidswijziging de werkdruk van docenten zal verlagen (14 procent verwacht van niet; 18 procent weet het niet zeker). Ook het spreiden van de herkansingsweken door het jaar heen wordt positief ontvangen: 69 procent van de docenten is voor; 9 procent tegen; 22 procent weet het niet.

Eerder organiseerde de studentenraad een inspraakmoment over het voorgestelde herkansingsbeleid. Ook de studenten

lijken akkoord te gaan met het nieuwe herkansingsbeleid, mits enkele zorgen worden weggenomen. Die zorgen hebben onder meer te maken met uitzonderingsmogelijkheden voor bijzondere gevallen, bijvoorbeeld als studenten aan het eind van hun opleiding nog een vak moeten herkansen waarvan de eerstvolgende herkansingsmogelijkheid pas een half jaar later is. Ook zijn er kalender-technische vragen, bijvoorbeeld of de herkansingsweek in januari niet naar februari kan worden verplaatst. LZ

Op woensdag 2 november stond een stemming over het herkansingsbeleid op de agenda van de SSC. Of die daadwerkelijk plaatsvond en wat de uitkomst dan was weten we niet, want Resource was op dat moment al naar de drukker. Kijk voor het laatste nieuws op www.resource-online.nl

Een voormalig gevelpaneel van beeldend kunstenaar George van de Wagt uit 1969 heeft een nieuwe bestemming gevonden als losstaand kunstwerk bij Zodiac. Het hing tot voor kort aan een WUR-gebouw in Lelystad. Het werk heeft geen titel, maar met enig inlevingsvermogen is er een gestileerde kip (de kop rechts) in het werk te ontdekken. RK Foto Guy Ackermans

Aftrap Scientists4Future Wageningen

Outreach-trainingen voor wetenschappers die de baricaden op willen. Wageningse kennis nadrukkelijker ontsluiten voor het maatschappelijke debat. Verwante initiatieven pluggen in de Wageningse community, zoals (actueel!) de petitie van hoofddocent Jeroen Candel - zie resource-online.nl. En verder de campus autoluw, natuurinclusief en vegetarisch, plus alle (financiële) banden doorknippen met de fossiele sector.

Aan ideeën geen gebrek tijdens de door universitair docent Ignas Heitkönig en onderzoekers Susanne van Donk en Geert Aarts geïnitieerde oprichtingsbijeenkomst van de Wageningse poot van Scientists4Future. Ze mikken vooral op daadkrachtige vormen van samenwerking. 'We weten dat veel studenten, wetenschappers en ondersteunende medewerkers zich grote zorgen maken over de planeet. Ons streven is dat de Wageningse Scientists4Future-groep zich ontwikkelt tot dé manier om die bezorgdheid om te zetten in slagkracht.' ME

13.108

Contactpunt grensoverschrijdend gedrag

Het totale aantal ingeschreven studenten op peildatum 1 oktober is voor het eerst in jaren (licht) afgenomen in vergelijking met het voorgaande jaren. In 2021 waren er nog 13.153 studenten ingeschreven (45 meer dan nu). De afname komt vooral door een dalende instroom van Nederlandse studenten bij zowel bachelor- als masteropleidingen. Volgende week meer hierover op www.resource-online.nl. LZ

‘Grensoverschrijdend gedrag mag niet zonder consequenties blijven’, zei ombudspersoon Jacqueline Schoone laatst in *Resource*. Ze kondigde toen ook een nieuw, laagdrempelig contactpunt aan. Dat is er nu, zowel voor studenten als voor medewerkers. *Bystanders* kunnen er eveneens terecht, bijvoorbeeld om te sparren over wat je kunt doen om het ongewenste gedrag te stoppen. Het contactpunt zorgt voor de eerste opvang: een luisterend oor of een eerste advies. Daarnaast wijst het de weg naar verdere hulp of eventuele vervolgstappen. Het contactpunt wordt bij toerbeurt bemenst door Schoone, coördinator *social safety* Joyce van der Velde, veiligheidscoördinator Wietse Willebrands en Rutger Kroes van het Student Service Centre. Het is te bereiken via socialsafety@wur.nl en telefoonnummer 0317-481 774. ME

WUR neemt nepnieuws Chinese protestposter hoog op

Op de campus ontstond vorige week onrust over verwijderde protestposters tegen de herbenoeming van de Chinese president Xi Jinping. Berichten op sociale media wilden doen geloven dat WUR en de gemeente Wageningen de posters lieten weghalen en dat de plaatsers ervan sancties moeten vrezen. Dat klopt niet, lieten beide organisaties weten.

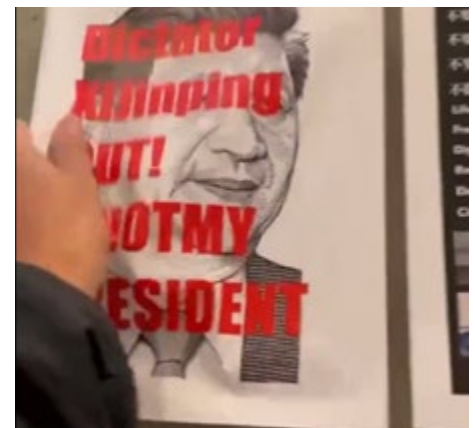
In een (al dan niet in scène gezet) online filmpje was te zien hoe iemand zo’n protestposter van een prikbord in Orion trekt. Begeleidende teksten beweerden dat WUR fel tegen de posters zou zijn en op zoek is naar degene(n) die erachter zit(ten). Ook de gemeente Wageningen zou na meldingen deze ‘illegale en onaanvaardbare’ posters willen aanpakken. Woordvoerders van de universiteit en van de gemeente ontkennen dat. Ze benadrukken dat ze geen meldingen hebben ontvangen over de posters, ze niet hebben

laten verwijderen en evenmin sancties overwegen. Ook het dreigement dat de universiteit persoonlijke gegevens zou doorspelen aan de Chinese ambassade, is ongegrond. ‘Dat doet WUR niet en gaan we ook nooit doen’, laat woordvoerder Vincent Koperdraat weten.

Stemmingmakerij

WUR is verontrust over dit nepnieuwsincident. ‘Hiermee wordt bewust een gevoel van onveiligheid aangewakkerd bij onze studenten en medewerkers. Dat nemen we heel hoog op. Als onderwijs- en onderzoeksinstituut staan we voor een veilige leer- en werkomgeving. Net zoals we staan voor de vrijheid van meningsuiting’, zegt Koperdraat. WUR onderzoekt de bron van de opruiing en hoopt herhaling te kunnen voorkomen. Ook de gemeente Wageningen neemt het incident serieus. ‘Dit soort stemmingmakerij kan het risico op polarisatie vergroten’, aldus een gemeentelijke

veiligheidsfunctionaris. Dat Chinese studenten nadrukkelijk doelwit van en instrument voor politieke beïnvloeding zijn, is niet nieuw. In 2020 waarschuwde onderzoeksinstituut Clingendael al dat ze vaak worden gemonitord door medestudenten en/of de Chinese ambassade en zich niet vrij voelen in hun doen en laten. ME

Still uit de video.

Minder leden bij grote studentenverenigingen

Bij de klassieke grote studentenverenigingen KSV Franciscus, WSV Ceres en SSR-W is het aantal aanmeldingen van eerstejaars behoorlijk lager dan voorgaande jaren.

‘We hebben dit jaar bijna honderd nieuwe leden minder dan in 2020’, zegt voorzitter van KSV Franciscus Koen Sibering. ‘Die trend zie je in heel Wageningen bij de grote verenigingen.’ Hij vermoedt dat het te maken heeft met de toename van internationale studenten in Wageningen. ‘Ook het negatieve nieuws rondom studentenverenigingen in andere steden kan een rol spelen.’ Het kleinere aantal mag de pret echter niet drukken, vervolgt Sibering. ‘Kleinere jaren worden vaak hechter onderling.’

Kleinere verenigingen als Nji-Sri en Unitas krijgen het juist weer wat drukker. Lisa van Veen, secretaris van Nji-Sri: ‘Tijdens de AID van 2021 mochten er wegens corona maar weinig mensen tegelijkertijd in onze kleine sociëteit, terwijl wij het juist moeten hebben van de feesten en het persoonlijke contact. Deze zomer kon dat weer wel en je ziet direct dat het weer drukker wordt.’ Roeivereniging Argo blijft onverminderd populair. Iz

Voor aantallen, zie www.resource-online.nl

Actiegroep tegen nog meer asfalt

‘Op dit moment laten we ons vooral leiden door verkeersmodellen, maar uit de reacties op onze enquête blijkt dat er veel animo is om een nieuwe, duurzame, groene en leefbare weg in slaan.’ Dat zegt Jacco Bontekoe, een van de studenten die afgelopen zomer op de parkeerplaats voor Lumen aandacht vroegen voor de toekomst van mobiliteit en de publieke ruimte in en om de campus. De enquêtesultaten toonden zo veel zorgen over onder meer leefbaarheid, gezondheid

en ecologie dat hij en medestander Mayra van der Vrande (MSc Biologie) het er niet bij wilden laten. Op hun initiatief is de ‘Actiegroep Nieuwe Mobiliteit Wageningen’ inmiddels een feit, ook om een discussie op gang te brengen over de vraag van wie de publieke ruimte eigenlijk is: ‘Als we echt iets willen veranderen, hebben we nieuwe, gedeelde waarden nodig over het inrichten en gebruik van de publieke ruimte, plus een visie waar we naartoe kunnen werken.’ ME

Vrouwelijke wetenschappers met tijdelijk contract kwetsbaarder

Vrouwelijke wetenschappers met een tijdelijke aanstelling zijn kwetsbaarder voor ongelijke behandeling en discriminatie dan wetenschappers met een vast contract.

Dat constateert een onderzoek naar de uitval van vrouwen in de wetenschap dat het ministerie van OCW op verzoek van de Tweede Kamer liet doen. Gebrek aan baanzekerheid, de harde strijd om onderzoeksfinanciering en de hoge werkdruk zijn voor zowel mannen als vrouwen met een tijdelijke aanstelling belangrijke redenen om de wetenschap

de rug toe te keren. Kinderen, onduidelijkheid over beoordelingen en beloning, en een slechte werk-privébalans zijn daarnaast factoren die vrouwen vaker noemen dan mannen.

Expliciet

Vrouwen met tijdelijke contracten zijn bovendien kwetsbaarder voor ongelijke behandeling: velen wordt expliciet gevraagd naar hun kinderwens en krijgen negatieve reacties als ze zwanger zijn. Dit soort ervaringen kunnen de andere vertrekredenen versterken. HOP

Lentevoorschot

Een bollenplant-machine tilde onder toezicht oog van ecooloog Wieger Wamelink onlangs het gras op tussen het fietspad en de weg langs de Droevendaalsesteeg tot en met de Bornsesteeg. Eronder pootte de machine bloemenbollen. Wamelink: ‘We gebruiken een wildmengsel. Je krijgt straks in het voorjaar een bloeiende bloemenzee langs de Droevendaalsesteeg. Denk aan botanische tulpen, krokussen, speenkruid, sneeuwklokjes. Eerst komen de sneeuwklokjes en de winterakonieten, dan speenkruid, krokussen en daarna de botanische tulpen; het wordt een prachtige bloei vanaf het vroege voorjaar tot en met mei.’ wa Foto Resource

60 miljoen euro voor diervrije zuivel en vlees

Met 60 miljoen euro aan overheidsgeld voor cellulaire agricultuur in Nederland gaan onder meer WUR, Maastricht University en TU Delft de komende acht jaar investeren in onderwijs over en onderzoek naar diervrije vlees- en zuivelproductie.

Het gaat daarbij vooral om kweekvlees en precisiefermentatie. Bij precisiefermentatie plaats je de DNA-code van een dierlijk eiwit in de cel van een micro-organisme om dat eiwit na te maken. Het DNA wordt daarbij niet direct uit een dierlijke cel geknipt en geplakt, maar de code wordt synthetisch nagemaakt en daarna in de microbe, zoals een gist, geplant. Zo kan een gist of bacterie melkeiwitten maken.

‘Precisiefermentatie is een vorm van moderne biotechnologie, maar uiteindelijk is het nog steeds gewone fermentatie’, zegt

René Wijffels, hoogleraar Bio-process Engineering. ‘Het enige dat de gisten, bacteriën of

‘Misschien wordt het een zelfstandige masteropleiding’

schimmels nodig hebben, zijn suikers als voeding en in geval van algen ook licht.’ Een tenure-tracker en een promovendus zullen in Wijffels’ groep werken aan precisiefermentatie en zich richten op het maken van zuiveleiwit. Daarnaast zullen promovendi bij WUR zich bezighouden met eiwitstructurering, voedselveiligheid en socio-economische aspecten zoals consumentenacceptatie.

Nieuwe master

De universiteiten ontwikkelen ook drie vakken voor een masterspecialisatie in cellulaire agricultuur. ‘Als er veel inschrijvingen zijn, wordt het misschien een zelfstandige masteropleiding’, vertelt de hoogleraar. ‘De vakken verwachten we binnen twee jaar te lanceren en deze zullen gaan over kweekvlees, precisiefermentatie en de maatschappelijke aspecten van deze *novel foods*.’ ss

Gekweekte insecten passen in voedselsysteem

Vliegenlarven kunnen reststromen (zoals aardappelschillen) uit de landbouw en voedselindustrie omzetten in insecteneiwit voor mens of dier.

Alejandro Parodi onderzocht hoe duurzaam de productie van insecten op reststromen is.

De eetbare-insectenindustrie groeit. Insecten vereisen minder land en hebben minder effect op de opwarming van de aarde dan andere dierlijke

voedselproducten zoals melk en vlees, vooral als de insecten worden gekweekt op reststromen.

Alejandro

‘We moeten de dialoog voeren nu de sector begint te groeien’

Parodi (Animal Production Systems) mat de uitstoot van broeikasgassen en ammoniak tijdens de kweek van de larven van de zwarte soldaatvlieg. Die gassen komen bijvoorbeeld vrij via de stofwisseling en ademhaling van insecten. Alleen als de uitstoot van gassen bekend is, kunnen onderzoekers nauwkeurig berekenen hoe efficiënt insecten voedsel omzetten in lichaamsgewicht.

Bijna een kwart van de koolstof in het voer bleek verloren te gaan via gassen

als de larven gevoed werden met een dieet van gist, tarwe- en aardappelrestproducten. Er kwam echter vrijwel geen stikstof (1 procent) vrij.

Mestbeheer

De vliegenlarven kunnen ook gevoed worden met dierlijke mest, wat een veelbelovende toepassing voor mestbeheer zou kunnen zijn. Varkensmest met larven bleek meer koolstofdioxide en ammoniak uit te stoten dan mest zonder larven. Ondanks het verlies van stikstof bleken de larven in staat 25 procent van de stikstof in de mest in hun lichaamsgewicht op te nemen. Hiervan was 13 procent afkomstig van ammoniakstikstof in de mest.

Wanneer de larven gekweekt worden op reststromen uit de agrifoodsector, kan de productie van de zwarte soldaatvlieg broeikasgassen verminderen. Het gebruik van larven als veevoer doet deze voordelen echter teniet, omdat de reststromen die gebruikt worden om de larven te kweken, ook rechtstreeks gebruikt kunnen worden voor varkens. ‘We moeten de dialoog voeren nu de sector begint te groeien’, aldus Parodi. ‘En niet dezelfde fouten maken die in de veesector gemaakt zijn.’ ss

Foto: Shutterstock

[Falen en opstaan]

Een mislukte proef, een vergissing in je model, een afgewezen artikel: in de wetenschap wordt het al gauw bestempeld als falen. En erover praten? Dacht het niet. In de rubriek 'Falen en opstaan' doen collega's dat juist wel. Want falen is nuttig. Dit keer Bram Büscher, hoogleraar Sociologie van Ontwikkeling en Verandering. Tekst en illustratie Stijn Schreven

'Een van de eerste artikelen die ik schreef was echt slecht. Mijn promotieonderzoek ging over een grensoverschrijdend natuurpark in Lesotho en Zuid-Afrika. In het artikel wilde ik de theorie van antipolitiek herzien, een bekende theorie in mijn vakgebied: natuurbeschermingsorganisaties presenteren zichzelf als neutraal, terwijl er altijd politieke belangen spelen. In het natuurpark bedreef de organisatie uit Lesotho een nieuwe vorm van antipolitiek: ze presenteerden zich juist niet als neutraal, maar als stem van de gemeenschap en vonden daarom dat ze boven kritiek stonden. 'Die vorm van antipolitiek was een vernieuwing voor de wetenschap, vond ik. Maar toen mijn vrouw de tekst las, haakte ze al na twee pagina's af, zo slecht was het geschreven. Dat was even slikken. Maar het was ook een aanmoediging. Ik paste het aan en diende het artikel in bij een tijdschrift. De reviews waren unaniem: onleesbaar. Het was zo frustrerend. Ik voelde een sterke drang mijn idee met de wereld te delen, maar slaagde er niet in

het op papier over te brengen. 'Er was werk aan de winkel. Ik volgde een cursus academisch Engels en werd me bewust van het grote belang van taal, detail en betekenis. Mijn leidinggevende was bovendien Engels. Na

'De reviews waren unaniem: onleesbaar'

die eerste review vroeg ik hem veel nauwkeuriger naar mijn teksten te kijken. Hij heeft me de jaren erna gecoacht. Veel rapporten en artikelen kreeg ik rood van hem terug. Het was pittig, maar ongelofelijk goed voor me. 'Een jaar later diende ik het manuscript opnieuw in. Het kwam terug met 'major revisions'. In jaar drie deed ik een derde poging. Uiteindelijk na vier jaar werd het gepubliceerd. Ik heb enorm veel geleerd van het schrijfproces. Tot op de dag van vandaag geef ik die lessen door aan studenten.'

Kurkumadrankjes tegen ondervoeding in Nigeria

Het toevoegen van kurkuma aan populaire drankjes kan helpen tegen ondervoeding in ontwikkelingslanden. Promovendus Folake Idowu-Adebayo ontdekte dat kurkuma in sojamelk, koemelk en hibiscusdrank de hoeveelheid micronutriënten verhoogt.

Er worden tal van gezondheidsvoordelen toegeschreven aan kurkuma, van antioxidant tot middel tegen kanker en vergiftiging. Folake Idowu-Adebayo, onderzoeker bij Food Quality and Design, wilde kurkuma (geelwortel) gebruiken om ondervoeding tegen te gaan in haar geboorteland Nigeria. Ze voegde de kurkumawortel toe aan twee populaire drankjes die op straat worden verkocht: zobo en sojamelk. Zobo wordt gemaakt door de kelken van de roselle (*Hibiscus sabdariffa*) in water te koken.

Gekookte zobo met 2 procent kurkuma bevatte veel meer vitamine C. Dat is opvallend, want kurkuma bevat zelf geen vitamine C. Het koken kan voorlopers van de vitamine in

Zobo met 2 procent kurkuma bleek meer vitamine C te bevatten

kurkuma vrijgeven, die vervolgens kunnen reageren met stoffen in zobo en zo vitamine C opleveren. Idowu-Adebayo toonde ook

aan dat sojamelk een betere drager was van de antioxidanten uit kurkuma dan koemelk. Een plantaardige variant van gouden melk (melk met kurkuma) heeft dus mogelijk meer gezondheidsvoordelen dan de dierlijke variant.

Extra voordeel

Beide studies wijzen op een effect van de voedingsmatrix: de combinatie van ingrediënten in een voedselproduct beïnvloedt de gezondheidsvoordelen van de losse ingrediënten. Zo kunnen ingrediënten elkaar versterken. Idowu-Adebayo pleit ervoor die beïnvloeding verder te bestuderen. 'Dan zouden onderzoekers wetenschappelijk bewijs kunnen vinden voor de gezondheidseffecten die al sinds de oudheid aan kurkuma worden toegeschreven.' ss

Meeste soja-producten hebben hoge eiwitkwaliteit

Wetenschappers van Unilever en WUR ontdekten dat, in tegenstelling tot wat vaak wordt gedacht, verwerkte soja gemiddeld niet minder voedingswaarde heeft.

Soja moet eerst worden verwerkt voordat je het kan gebruiken, bijvoorbeeld door het te weken of verhitten. 'Mensen twifelen aan de voedingswaarde, met name de eiwitkwaliteit, van de bewerkte producten', zegt Jurriaan Mes, onderzoeker bij Wageningen Food and Biobased Research. 'Maar daarover hoeft je je bij producten op basis van soja dus geen

zorgen te maken.'

Sommige producten scoren na bewerking zelfs beter

De onderzoekers bekeken in de literatuur de *digestibility indispensable amino acid scores* (DIAAS).

Hoe hoger de score, des te beter voldoet het product qua aminozuur-samenstelling en verteerbaarheid aan de behoeften van het lichaam. 'Alles boven de 75 wordt gezien als een goede score, omdat dit ook het minimum is waarmee je in sommige landen gezondheidsclaims mag maken', zegt Mes.

Hoge scores

Analyse liet verschillende eiwitkwaliteitsscores zien tussen sojaproductgroepen. Sommige producten scoorden onder de 75: met name bewerkte sojabonen, soja-eiwitmeel en eiwitisolaten. Alle producten samen scoorden gemiddeld een 85 en de DIAAS na bewerking was soms hoger dan voor bewerking. 'Het onderzoek toont aan dat bewerkte soja, zoals gebruikt in het merendeel van de vleesvrije alternatieven, goed kan bijdragen aan de eiwitbehoeften van ons lichaam', zegt Mes. Volgens hem zou het in de toekomst interessant zijn ook onderzoek te doen naar de eindproducten. 'Je eet uiteindelijk het hele product en niet alleen bijvoorbeeld sojameel.' TL

Risico vitamine-gebrek na maagverkleining

Een deel van de obesitaspatiënten neemt na een maagverkleining de voorgeschreven pillen niet (dagelijks) in wat kan leiden tot vitaminegebrek.

Dat blijkt uit onderzoek van Marieke Smelt. Zij promoveerde 16 september 2022 bij Humane Voeding en Gezondheid. Smelt is werkzaam bij het Catharina Ziekenhuis Eindhoven. 'Door veranderingen in het maag-darmkanaal na een maagverkleining vermindert de opname van voedingsstoffen, vitaminen en mineralen, vertelt Smelt. 'Hierdoor

kan zelfs bij een gezond eetpatroon vitaminegebrek ontstaan.' Om dit te voor-

het gebruik van multivitaminen. De belangrijkste redenen om de pillen niet in te nemen, blijken de bijwerkingen, vieze smaak of geur en gebrek aan informatie. Een ander belangrijk punt zijn de kosten. Daarnaast is 30 procent van de patiënten ontevreden over de uitleg die ze van zorgverleners in het ziekenhuis krijgen. 'Blijkbaar doen we dat als professionals niet op een goede manier', zegt Smelt.

Verzekering

Er zijn inmiddels al stappen gezet, vertelt Smelt: 'Er is een buikklasten-polikliniek opgericht. Verder bespreken we iemands persoonlijke voorkeuren en wat drempels zijn.' Daarnaast werken de fabrikanten van de supplementen aan manieren om de smaak en geur te verbeteren. Volgens Smelt is er ook een rol weggelegd voor de zorgverzekeraars. 'Een maagverkleining is geen *quick fix* voor obesitas, het vergt een levenslange behandeling, onder meer met deze multivitaminen en het is belangrijk dat verzekeraars dat erkennen. Als patiënten later medische problemen ontwikkelen, vallen de zorgkosten veel hoger uit.' TL

'Zelfs bij een gezond eetpatroon kan na een maagoperatie vitaminegebrek ontstaan'

komen krijgen patiënten speciaal voor hen ontwikkelde vitaminesupplementen voorgeschreven. Smelt ontdekte echter dat een flink deel van de patiënten (22 procent) de supplementen niet, of niet dagelijks, neemt. Ze wilde vooral weten waarom deze patiënten hun vitaminesupplementen niet slikken. 'Pas dan kunnen we bedenken hoe we dit verbeteren.'

Ruim 4600 patiënten, verdeeld over vier ziekenhuizen in Nederland, vulden een enquête in over

DE STELLING

Voor promovendi zijn de stellingen bij het proefschrift een gelegenheid om hun persoonlijke en professionele overtuigingen voor het voetlicht van de wetenschap en maatschappij te brengen. In deze rubriek lichten zij hun meest prikkelende stelling toe. Dit keer een stelling van Mirjam Breure (Bodembioogie) die op 28 oktober 2022 haar proefschrift verdedigde.

‘A kid, kitten or kite a day keeps the doctor away.’

‘Het is natuurlijk een knipoog naar het Engelse gezegde ‘An apple a day, keeps the doctor away.’ Mijn stelling verwijst naar de gezondheidsaspecten van spelen. Het spel is net zo essentieel voor de gezondheid als eten en slapen. Nee, ik heb geen kind, kat of vlieger. De drie staan symbool voor vormen van spelen. En het allitereert natuurlijk lekker. Mijn favoriet? Samen spelen met kleine kinderen. Zij doen niet anders en betrekken je graag bij hun spel. Ik ben tijdens mijn PhD vier keer tante geworden. Als volwassene ga je niet zo snel met lego spelen. Met mijn neefjes doe ik dat wel. Sterker

nog: ik durf nu ook zonder kinderen met lego te spelen. Mensen zouden meer moeten spelen. Het vergroot je probleemoplossend vermogen, creativiteit en sociale vaardigheden. Maar het is natuurlijk vooral leuk en ontspannend. Ik was eens bij mijn ouders aan het werk, die oppasten op de kleinkinderen. Ik kreeg die dag bericht dat er problemen waren met mijn monsters uit Ethiopië. Ik barstte in tranen uit. Mijn neefje kwam toen met een stuk speelgoed aan om me te troosten. Dat deed me ontzettend goed. De boodschap: ben je verdrietig, ga dan iets leuks doen. Van spelen word je blij.’ ^{AK}

Vacature

Gaat je hart sneller kloppen van onderwijs en onderwijsinnovatie, en weet je dit goed over te brengen? Dan zijn we op zoek naar jou!

De Alliance van TU/e, WUR, UU en UMCU (EWUU) zoekt een student-assistent voor minimaal een ½ jaar voor 6 uur per week voor de communicatie en promotie van onze challenges en eduXchange en ter ondersteuning bij evenementen. Samen met collega's van verschillende instellingen ben je werkzaam in het EWUU communicatieteam o.l.v. de WUR project coördinator.

Geïnteresseerd?

Stuur je CV en motivatiebrief in het Engels voor 11 november a.s. naar sara.panis@wur.nl
Interviews vinden op 15 en/of 18 november plaats.

Je verantwoordelijkheden

- Ontwikkelen van communicatiemateriaal, teksten, artikelen, video's en 'visuals' in verschillende tools zoals Canva voor sociale media.
- Voorbereiding emails aan verschillende doelgroepen, zoals opleidingsdirecteuren en studieadviseurs.
- Hulp bij de promotie en strategie om studenten te bereiken.
- Ondersteuning van evenementen van challenge.
- Vertegenwoordigen bij evenementen en open dagen.

Je kwaliteiten

Je bent proactief met een oog voor detail, weet tot de verbeelding te spreken en kan een boodschap overbrengen. Je kunt zelfstandig

werken maar als teamspeler ook anderen ondersteunen.

Bij voorkeur heb je ervaring met communicatie, promotie, evenementorganisatie of als commissie- of bestuurslid o.i.d.

Je bent flexibel inzetbaar voor 6 uur per week, vloeiend in Engels, een goede planner en stressbestendig.
Je werkt m.n. online maar ook op de campus of in het Alliantiekantoor van UU. Je roostert je eigen uren in, m.u.v. de wekelijkse vergadering.

Startdatum: 1 december 2022.
Je ontvangt een jaarcontract met mogelijkheid tot verlenging en een standaard studentassistent salaris.

Housingplan

Als ik terugdenk aan mijn eigen PhD-onderzoek, dan was een van de leukste dingen het delen van lief en leed met mijn kamergenoten die ook hun PhD deden. Je eerste publicatie, een zwaar gesprek met je begeleiders of een onbegrijpelijke vraag van de Medisch-Ethische Toetsingscommissie: alles werd besproken en verwerkt in de veilige gezamenlijkheid van mijn PhD-kamer. Soms vertrok er natuurlijk iemand na het

‘Collega’s zijn je eerste toetssteen om te checken of jij gek bent of dat de wereld dat is’

verdedigen van zijn proefschrift en dan werd er een nieuwe collega verwelkomd, die geleidelijk door de kronkels van het Training and

Supervision Plan, het research proposal en het geven van colleges werd geleid door de meer ervaren PhD-studenten in de kamer. Inmiddels zit ik in een kamer met mensen die in een andere fase van hun carrière zijn, maar de gesprekken zijn gelukkig zeer vergelijkbaar: een onbegrijpelijke vraag van je hoogleraar, je eerste grant of een zwaar gesprek met een van de PhD’ers die je begeleidt: collega’s zijn je klankbord en de eerste toetssteen om te checken of jij gek bent of dat de wereld dat is.

Guido Camps

Kortom: je collega’s, en dan vooral je directe collega’s in de vorm van kamergenoten, zijn een ongelooflijk belangrijk onderdeel van je werkplezier. Juist interactie is wat de meeste mensen misten tijdens het thuiswerken in de coronapandemie. Een verschrikkelijke e-mail die binnenkomt is meteen minder verschrikkelijk wanneer je collega in reactie op je gesnuif achter de pc vraagt: “wat is er?” Mede hierom kan ik er echt niet bij dat het nieuw gepresenteerde ‘housingplan’ van de Agrotechnology & Food Sciences Group waar ik bij hoor, uitgaat van flexibele werkplekken, een eufemisme voor het ontnemen van een vaste plek, vaste kamergenoten en het plezier en gemak van een paper op je bureau laten liggen aan het einde van de werkdag. Ik snap dat de wereld veranderd is sinds corona, dat gebouwen duur zijn en dat mensen meer thuiswerken. Maar kom op! Iedere dag zoeken naar een plekje, niet langer naar je oude conferentieposter die aan de muur hangt kunnen kijken en niet meer weten waar iedereen zit? Dit is een zeer ingrijpende verandering en ik heb werkelijk helemaal niemand gehoord die er ook maar iets positiefs in ziet. Laat kamergenoten zelf een rooster maken en zelf een probleem oplossen als dat er is, maar neem ze niet zo maar hun kamers af.

 Reageren op deze column?
Ga naar resource-online.nl

Guido Camps (38) is dierenarts en onderzoeker bij Humane Voeding en OnePlanet. Hij houdt van bakken, bijen houden en bijzondere dieren.

Na vijf jaar weer een leerstoelhouder

COMMUNICATIE - COMBINATIE

Dat het vertrek van Peter Feindt en Noelle Aarts in 2017 een leegte zou achterlaten bij Strategische Communicatie, was wel verwacht. Maar niet dat die zó lang zou aanhouden. Sinds juli heeft de groep eindelijk weer een leerstoelhouder. En hij kwam niet alleen. 'We doen dit op basis van gelijkwaardigheid.'

Tekst Marieke Enter

Vier jaar en tien maanden om precies te zijn zat de leerstoel zonder leerstoelhouder. 'Best heftig', beaamt Sanne Kruikemeier, sinds april hoogleraar Digital Media & Society. In haar allereerste vergadering met de leerstoelgroep maakte ze mee hoe na vijf jaar eindelijk het agendapunt 'wie wordt de nieuwe *chair*?' afgevinkt kon worden. Die nieuwe leerstoelhouder kent ze goed; aan de UvA werkte ze jarenlang nauw met hem samen: Rens Vliegthart. Hij startte drie maanden na haar, maar hun Wageningse overstap was echt een gezamenlijke.

Van nee naar misschien

Resource is natuurlijk benieuwd hoe die dubbel-transfer in z'n werk ging: wie wilde niet zonder wie, was WUR er meteen voor te porren, hoe loopt zo'n procedure, wat nou als de een wel en de ander niet...? Vliegthart grinnikt om de vragen. 'Er ging best wat aan vooraf', erkent hij. Tot drie keer toe was hij lid van de benoemingsadviescommissie voor de

leerstoel, maar steeds kwam het niet tot een benoeming. 'Ik schijn toen grappend te hebben geroepen dat ik zelf wel zou komen als er na tien jaar nog steeds niemand was', vertelt hij. Toch reageerde hij aanvankelijk met 'nee' toen hij vorige zomer serieus werd gepolst. 'Totdat WUR me vroeg of er een context denkbaar was waarin een overstap wél aantrekkelijk zou zijn. Ik heb toen Sanne geappt. Ik had WUR al eerder op haar geattendeerd, als een top-communicatiewetenschapper die WUR absoluut moet hebben. Zo ontvouwde zich het idee om met z'n tweeën de overstap te maken.' Een gelopen race was dat niet. Vliegthart: 'Onze inschatting was dat een overstap alleen een succes zou worden als we er voldoende man/vrouwpower achter konden zetten; als we het samen konden doen, op basis van gelijkwaardigheid – dus allebei als hoogleraar.' Maar Kruikemeier was dat nog niet. 'Daarom heb ik eerst het hele traject tot persoonlijk hoogleraar doorlopen', vertelt ze. Vliegthart haakt in: 'De dag nadat duidelijk was dat het Sanne ging

lukken – en WUR haar sowieso vroeg te komen, ongeacht mijn komst – had ik mijn eerste sollicitatiegesprek.' En zo werd WUR in één klap twee hoogleraren rijker: een leerstoelhouder en een vrouwelijke hoogleraar. 'Al had ik er ook echt niet mee gezeten als Sanne *chair* was geworden', aldus Vliegthart.

Wageningse thematiek

De glans van de overstap zit 'm grotendeels in de Wageningse context, vertellen ze. Kruikemeier: 'Ik doe veel onderzoek naar politieke communicatie in het digitale domein; sociale en andere online media. Daarin zie je steeds vaker

**'ALLEEN SAMEN IS
DEZE OVERSTAP
EEN SUCCES'**

Sanne Kruijkemeier en Rens Vliegenthart • Foto Duncan de Fey

Wageningse onderwerpen terugkomen: klimaatverandering, de stikstofcrisis, vleesconsumptie – noem maar op. Als *diehard* communicatiewetenschapper vind ik het superspannend om vanuit een communicatieperspectief die veelal gepolitiseerde thema's te onderzoeken. Maatschappelijk gezien doet het er echt toe.'

Ook Vliegenthart heeft veel met de Wageningse thematiek. 'Altijd al gehad', reageert hij. 'Als middelbare scholier heb ik zelfs de voorlichtingsdag Levensmiddelen technologie nog bezocht. Het werd uiteindelijk politicologie en sociaal-culturele wetenschappen aan de VU, maar de interesse was er en is altijd gebleven.' En voor Vliegenthart woog nog iets mee om toch een werkplek in de Leeuwenborch te overwegen. 'Ik stond op een soort kruispunt in mijn leven: begin veertig, opgeklommen tot onderzoeksdirecteur van een grote onderzoeksschool in Amsterdam (de Amsterdam School of Communication Research alias ASCoR, red.). Mooi, maar daardoor met steeds minder tijd voor onderzoek

'ER IS GROTE BEHOEFTE AAN MEER INZICHT IN HOE ZO'N PUBLIEK DEBAT VERLOOPT'

en onderwijs. Hoe nu verder? Een aantal andere universiteiten polsten me, maar steeds dacht ik: nah. Ik wilde graag iets inhoudelijks doen én iets nieuws bouwen. Hier kan dat.'

Die voorliefde komt mooi uit, want Kruijkemeier en Vliegenthart komen niet in een gespreid bedje terecht. Het laat nou eenmaal sporen na als een groep bijna vijf jaar leerstoelhouderloos is. 'Dat is waar, maar het is de groep knap gelukt om 'de winkel open te houden': er vindt hier uitstekend communicatieonderzoek plaats', reageert Vliegenthart. De

groep legde zich tot voor kort vooral toe op interpersoonlijke communicatievormen zoals dialogen. De aansluiting met *mainstream* communicatiewetenschap kan sterker, erkent hij. 'Communicatie is de laatste jaren zo complex geworden – tussen de media, het publiek, de politiek. In de leerstoel is het mediaperspectief nog vrij onderbelicht, terwijl Sanne en

ik dat eigenlijk standaard meenemen in onze benadering van onderzoek en onderwijs', aldus de leerstoelhouder. Hij verduidelijkt: 'Het gaat om grote, ingrijpende veranderingen in hoe mensen hun informatie consumeren. Ik hou van het onderzoeken van die grote politieke en maatschappelijke thema's.'

Die grote thema's spreken ook studenten aan? 'Dat zou je wel denken, he?', antwoordt hij. 'Toch is de bachelor Communication & Life Sciences, met twintig eerstejaars, de kleinste van Wageningen. Dat is een van de dingen die de rector ons heeft meegegeven: het mag wel ietsje groter. Die ambitie is er wel, ja.' Kruikemeier: 'Voor ons onderwijs zijn 'de grote vragen' heel belangrijk. Je moet onderwijs betekenisvol maken. Dat enthousiasmeert studenten ook.'

Polarisatie en politisering

Wat betreft de onderzoeksagenda: Kruikemeier heeft een sterk profiel als onderzoeker van online politieke campagnes, plus de invloed van *fake news* daarop. Ze onderzoekt bijvoorbeeld of online *targeting* tot meetbare effecten leidt en of die merkbare democratische impact kunnen hebben (spoiler alert: dat lijkt er wel op, politieke advertenties kunnen stemgedrag beïnvloeden). In Wageningen gaat ze daarmee door, samen met een aantal PhD'ers. Daarnaast staan er allerlei nieuwe dingen op stapel, zoals twee binnenkort startende PhD-projecten rond typisch Wageningse thema's: een over polarisatie rond klimaatverandering en een over de politisering van wetenschapscommunicatie. 'Denk aan vragen zoals: hoe breng je informatie nou precies naar het publiek, hoe maken derden zoals rechts-populistische politieke partijen daar een eigen narratief van, wat voor gevolgen heeft dat – denk ook aan de haat tegenover wetenschappers, journa-

listen en politici – en welke oplossingen zijn daarvoor te vinden?', legt ze uit. 'Ik merk dat de *life sciences* nadrukkelijker naar houvast zoeken hierover. Kijk maar naar het stikstofdebat, waar bijvoorbeeld stikstofmaatstaven in twijfel worden getrokken en vraagtekens geplaatst bij de geloofwaardigheid en integriteit van wetenschappers. Er is grote behoefte aan meer inzicht in hoe zo'n publiek debat nou precies verloopt.'

'We hebben gewoon heel veel onderzoeksambities', vult Vliegenthart aan. 'We willen dingen uitzoeken, en uitzoeken hoe je dit soort vragen eigenlijk uitzoekt – want methodologisch kent communicatiewetenschap best veel uitdagingen. Misschien moeten we die methodologische innovatie ook duidelijk markeren. Zodat Strategische Communicatie straks niet alleen te boek staat als een groep die relevant onderzoek doet en die de complexiteit van communicatie begrijpt, maar ook als een groep die daar allerlei goede methoden voor gebruikt.' Hebben de nieuwe hoogleraren ook al minder leuke kanten van Wageningen gezien? Vliegenthart denkt even na en antwoordt dan vrij gedicteerd. 'Dat het hier vrij patriarchaal is, man-gedomineerd, vind ik best wel een ding. Jij benoemde net dat het mooi is dat WUR er met Sanne weer een vrouwelijke hoog-

'HET IS DE GROEP KNAP GELUKT OM DE WINKEL OPEN TE HOUDEN'

leraar bij heeft. Maar bij de gesprekken over onze benoemingen had ik nou niet de indruk dat dat meewoog – terwijl er een complete onbalans is, en zelfs bij Social Sciences Group, een terrein waarop bij andere universiteiten de genderbalans toch snel aan het rechtstrekken is. In mijn optiek heeft WUR nog wel stappen te zetten. Maar verder heb ik nog geen dingen gezien waar ik me grote zorgen over maak.'

Kruikemeier: 'Mij valt vooral op dat mensen ontzettend vriendelijk zijn. Studenten zeggen dat ook. Als ze een tijdje elders studeren, zijn ze blij dat ze weer terug zijn. Het groene nest geeft een warm gevoel.' ■

Sanne Kruikemeier (1985)

Is: hoogleraar Digitale Media en Maatschappij.

Was voordien: universitair hoofddocent in Political Communication and Journalism (UvA).

Verdieping: op sannekruikemeier.wordpress.com meer over haar onderzoek.

Rens Vliegenthart (1980)

Is: hoogleraar en leerstoelhouder Strategische Communicatie.

En onder andere ook: redacteur bij populair-wetenschappelijk blog StukRoodVlees.

Was voordien: hoogleraar Media en Samenleving en wetenschappelijk directeur bij de Amsterdam School of Communication Research (ASCoR, UvA). En voorzitter van De Jonge Akademie (2016 tot 2018).

Wapen tegen plaaginsecten ontrafeld

Planten ontwikkelen allerlei strategieën om (plaag) insecten van het lijf te houden. Zo doden enkele soorten uit de koolfamilie het bladdeel waarop een koolwitje een eitje heeft afgezet, laat Niccolo Bassetti, onderzoeker bij Biosystematiek, zien. Dat ei sterft vervolgens. Exit koolwitje.

Bassetti promoveerde eerder deze maand op zijn studie naar het genetische mechanisme van deze lokale zelfmoord. Het fenomeen zelf is al sinds eind jaren '80 bekend. Soorten uit de koolfamilie vertonen necrose (celdood) op de plek waar koolwitjes eitjes hebben afgezet. Veel koolplanten gebruiken glucosinolaten, de bittere stof in bijvoorbeeld radijs, rucola en bloemkool, als defensie tegen vlinders. Koolwitjes hebben als tegenzet de eigenschap ontwikkeld dit gif af te breken. Daarmee is de stand kool-koolwitje: 1-1. Maar sommige koolplanten ontwikkelden vervolgens lokale necrose. Uit de proeven van Bassetti blijkt dat vooral (wilde) zwarte mosterd daar goed in is.

Celdood

Hoe celdood de eitjes laat sterven, is volgens Bassetti niet helemaal duidelijk. 'We denken dat de eitjes op het dode bladdeel uitdrogen. We zien dat ze krimpen. Een andere verklaring is dat het eitje vervormt doordat het blad uitdroogt. Het kan ook zijn dat er door de celdood stoffen vrijkomen die toxisch zijn voor het ei. Mogelijk vindt dit allemaal plaats; biologie is nooit eenvoudig.' Bassetti zocht bij Chinese kool en zwarte mosterd naar de genen die verantwoordelijk zijn voor de opgewekte celdood. Bij Chinese kool blijken drie plekken op het genoom hierbij betrokken te zijn. Samen verklaren die 30 procent van de sterfte. In (wilde) zwarte mosterd is het eenduidiger en is maar één plek op het genoom verantwoordelijk voor de afweerreactie.

Ontsnappingsroutes

Dit stukje van het genoom bestaat uit elf genen. Welk van die elf genen het echte 'moordwapen' is, is nog niet duidelijk. Bassetti heeft wel een hoofdverdachte, maar kan die in verband met een patentaanvraag nog niet noemen. 'Je kunt deze eigenschap inbouwen bij planten voor wie die eitjes een probleem zijn.'

Necrose (celdood) op de plek waar een koolwitje een eitje heeft afgezet. • Foto Nina Fatouros

Proliferatie van wapens dus, maar dan voor het goede doel. Zo'n betere bescherming tegen het koolwitje kunnen veel koolsoorten wel gebruiken. 'De celdood-respons in gewassen is nu erg zwak. Bij (wilde) zwarte mosterd is-ie daarentegen sterk. Zo'n verschil tussen een gewas en een wilde soort komt vaker voor. Dat komt door domesticatie; bij selectie op andere eigen-

schappen is de celdood-respons verwaterd. Met moderne genetica kun je dat weer herstellen en de genetische diversiteit vergroten.' Daarmee ligt de bal weer bij de vlinders. 'Sommigen clusteren

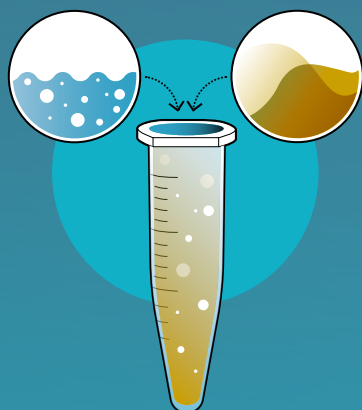
eitjes, waardoor er minder sterfte plaatsvindt', zegt Bassetti. 'Ze drogen dan minder snel uit, is onze hypothese. Sommigen kiezen een andere plek uit om eitjes te leggen: niet het blad maar de bloem. Een derde optie is om te verhuizen. Dat zou gebeurd kunnen zijn bij het groot geaderd witje. Die is de celdood ontsnapt door van gastheer te veranderen.' ^{HK}

'Biologie is nooit eenvoudig'

ZEEWIER ALS OPLOSSING

Bruinwieren zoals reuzenkelp bevatten waardevolle koolhydraten zoals alginaat, dat veel gebruikt wordt als verdikkingsmiddel en medische hydrogel. De huidige extractie van alginaat verbruikt veel water en chemicaliën en vernietigt onvermijdelijk andere nuttige stoffen in het zeewier. Het onlangs gestarte SeaSolv-project, geleid door Antoinette Kazbar van Bioprocess Engineering, wil alle componenten duurzaam en één voor één uit het zeewier winnen door middel van natuurlijke oplosmiddelen (diep eutectische oplosmiddelen – DES). Idealiter is het proces afvalvrij: alle oplosmiddelen worden hergebruikt en alle stoffen uit het wier benut.

Tekst Stijn Schreven • Infographic Pixels&inkt

MENGEN

Het zeewier en de DES worden gemengd. De DES hecht zich aan de eiwitten, alginaat of het pigment (fucoxanthine) in het wier, afhankelijk van de samenstelling en eigenschappen van de DES.

TWEE DELEN

Na het mengen scheidt de oplossing zich in twee delen. Een hydrofoob deel boven en een wateroplosbaar deel onder. De DES bevindt zich in een van de delen met bijvoorbeeld alginaat.

HERGEBRUIK DES

Het toevoegen van meer van een van beide componenten van DES, CO₂ of een anti-oplosmiddel dat de waterstofverbindingen verbreekt, verandert de wateroplosbaarheid van de DES en zorgt voor alginaat-bezinksel. Het alginaat kan gezuiverd worden en de DES hergebruikt.

DES: HOE WERKT HET?

Een DES bevat twee natuurlijke bestanddelen zoals suikers, alcoholen of aminozuren. Deze worden gemengd en tot 50-80°C verhit.

WATERSTOFVERBINDINGEN

Deze stoffen vormen dan waterstofbruggen, waardoor het smeltpunt van het mengsel daalt. Het is dan vloeibaar bij kamertemperatuur.

CELWANDEN

Het mengsel is in staat celwanden af te breken, waardoor de inhoud van de cel vrijkomt. Dit mechanisme is al toegepast in microalgen en de verwachting is dat het ook in macroalgen (zeewier) werkt.

Drooggewicht **20%**

Water **80%**

DROOGGEWICHT SAMENSTELLING

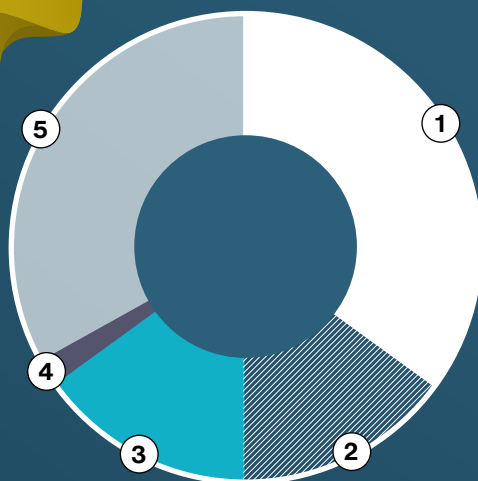
Alginaat **35%** **1**

Eiwit **15%** **2**

Suikers **15%** **3**

Vet **2%** **4**

Mineralen **33%** **5**

Van twee kanten

‘Genderneutrale meervoudsvormen verdoezelen verschil en ongelijkheid’

Hen, hun, die, diens. In een wereld die inclusiever wordt, verandert ook de taal. *Resource* spreekt genderstudies wetenschapper Margreet van der Burg en *NRC*-eindredacteur Menno Sedee over de grenzen van inclusief taal- en beeldgebruik in wetenschap en journalistiek. Tekst Willem Andrée • Foto Margreet van der Burg: Guy Ackermans

• Foto Menno Sedee: Bram Belloni

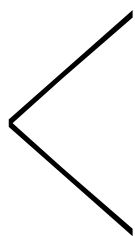
Is het wetenschapper of wetenschapster? Hij/hen? Welke foto's gebruiken we? We vroegen het twee experts. Sedee is freelance (eind)redacteur bij *NRC* en heeft bij die krant meegewerkt aan een LHBT-stijlgids. Van der Burg is senior wetenschapper Gender Studies en projectleider voor WUR brede gender+-integratie vanuit het EU-project Gender-SMART.

Sedee: 'De kern van onze stijlguide is: we schrijven met respect voor iedereen en gebruiken iemands gewenste voornaamwoorden, maar het moet de lezer niet in verwarring brengen. Bij een non-binair voornaamwoord als die/diens vinden we meestal nog dat we dat moeten uitleggen. Genderneutraal taalgebruik gaat ook over mannelijke en vrouwelijke beroepsnamen. We zijn geneigd om voor de mannelijke vorm te kiezen om neutraal te zijn. Maar is dat wel neutraal? Veel mensen denken aan een man als je 'politicus' zegt.

Juist door 'politica' te gebruiken, draag je volgens mij bij aan emancipatie.'

Van der Burg: 'Ik gebruik altijd de toevoeging 'mannelijke' en 'vrouwelijke' bij neutrale taalvormen, of laat doorschemeren of het vrouwen en mannen zijn. Uit onderzoek blijkt dat je de stereotypering die in onze hoofden zit, niet doorbreekt wanneer je oude vormen als 'wetenschapper' of 'directrice' terughaalet. Dat brengt oude associaties van verschil naar boven, zoals bij 'boerinnen'. Vrouwen in de landbouw willen geen 'boerin' genoemd worden zoals vroeger, maar 'vrouwelijke agrariër'. Zij onderstrepen daarmee hun eigentijdse identiteit. Ik gebruik ook 'mannelijke agrariër' als ik weet dat het alleen mannen betreft. Ik vind dat we verschil en ongelijkheid moeten erkennen en benoemen, dus transparant en specifiek moeten zijn. Genderneutrale meervoudsvormen verdoezelen dat.'

Sedee: 'Elke dag printen wij alle pagina's van de krant van de volgende dag. Verder volgens kijken de chef en de fotoredactie naar dit overzicht, onder meer om te zien of er genoeg vrouwen in de krant staan.

‘Een volledig genderneutrale taal is niet per se het doel’

Menno Sedee

> 'Stereotypering doorbreek je niet door gebruik van oude vormen als *wetenschapster* of *directrice*'

Margreet van der Burg

Dat is glad ijs omdat je niet iemand interviewt omdat ze een vrouw is maar een inhoudelijke expert. Alleen, soms ben je eerder geneigd een man groot op de foto te zetten dan een vrouw. Op zo'n moment wordt dat zichtbaar.'

Van der Burg: 'Er blijft conflict. Je wilt realiteit weergeven en je wilt diversiteit recht doen. Denk aan onze dies. Als je de voorste rij van de stoet professoren fotografeert, zie je vooral oudere mannen, want het gaat op anciënniteit. Neem je een foto verderop in het cortège, dan heb je meer vrouwen in beeld en datzelfde geldt bij de speeches van studenten. Daar kan je een collage van samenstellen. Bewust kiezen hangt samen met de vraag welke werkelijkheden je ziet, belangrijk vindt en waarom. De mogelijkheden voor die nuance en creativiteit zoeken, vind ik interessanter dan politieagentje spelen en zeggen wat allemaal niet goed is.'

Resource: Wat vinden jullie van de discussie over 'vrouwen die menstrueren' versus 'mensen die menstrueren'?

Sedee: 'Volgens mij kan dat naast elkaar bestaan. Soms kan je schrijven 'mensen die menstrueren' als dat relevant is. In medische context is het bijvoorbeeld relevant om precies te zijn. Dat betekent niet dat je nooit meer 'vrouw' mag zeggen. Activisten kunnen hier een punt van maken, maar als je rechtlijnig bent, geef je mensen gelijk die roepen dat 'je niks meer mag zeggen'. Maar over het algemeen wordt met het vergroten van het recht van minderheden niet iets afgepakt van meerderheden.'

Van der Burg: 'Mensen zijn gefrustreerd dat een inclusievere maatschappij zo lang duurt. Ik zou zeggen dat 'vrouwen die menstrueren' prima is. Het is wel onschikkend want er zijn ook vrouwen die niet menstrueren en er zijn menstruerende mensen die zich niet als vrouw identificeren. Het is zeker belangrijk om dat te begrijpen. De ophef is jammer omdat we onze tijd beter kunnen besteden.'

Sedee: 'De wereld is niet altijd divers. Stel, je zou dit gesprek voeren over de brandweer. Er zijn nu eenmaal weinig vrouwelijke brandweerlieden: moet je dan toch kiezen voor een vrouw op de foto om het stereotype te doorbreken? Dat geldt ook voor non-binaire voornaamwoorden. Aan de ene kant wil je iedereen beschrijven zoals die zichzelf identificeert, maar in de samenleving worden die voornaamwoorden weinig gebruikt en vinden mensen het nog onwennig. Met hen/hun en die/diens is er een zekere gewinning, maar stel er komt volgend jaar een ander voornaamwoord bij, bijvoorbeeld 'xi', dan denk ik niet dat NRC dat direct gaat gebruiken. Maar kranten zijn onderdeel van de maatschappij en spelen dus ook een rol in die gewinning.'

Van der Burg: 'Bij sectoren waarin vrouwen minder vertegenwoordigd zijn, kan je de situatie in een bredere context plaatsen. Door bijvoorbeeld te zeggen dat het alleen mannen zijn in die kazerne. Als het zo is, dan is het zo, maar het is wel opgemerkt.'

Sedee: 'Een volledig genderneutrale taal is niet per se het doel. Veel mensen ontleen een groot deel van hun identiteit aan hun geslacht, ook transgender personen. Transvrouwen bijvoorbeeld hebben vaak hard gestreden om vrouw te kunnen zijn of om een v in hun paspoort te krijgen. Als je in de trein wordt aangesproken met 'beste reiziger' in plaats van met 'dames en heren', ontnemen je mensen de kans op hun geslacht aangesproken te worden. Nu is dat in de trein niet zo erg, maar wel als het geslacht overal zou verdwijnen.'

Van der Burg: 'Je moet empirisch correct blijven, transparant en specifiek. Met name door specifiek te zijn, kan je stereotypering of ongelijkheid blootleggen. Dan moet je zeker voor niet neutrale vormen kiezen maar gender-sensitieve of -specifieke vormen gebruiken.' ■

Wat vind jij? Reageer op dit artikel op resource-online.nl

Vier magen en dertig meter darm

HET LAATSTE MAAL VAN ORKA GALA IB6

Enkele uren na haar overlijden werd de gestrande orka van Cadzand op 16 oktober op de snijtafel in Utrecht getakeld. Het doel: de doodsoorzaak vaststellen. Maag en darmen gingen later in de week voor dieetonderzoek naar Wageningen Marine Research in Den Helder. *Resource* keek mee.

Tekst Stijn Schreven

W e zijn in de snijzaal van Wageningen Marine Research (WMR). De open buitendeur geeft een kijkje op de haven van Den Helder. Het daglicht weerkaatst op twee glanzend schone snijtafels. In de hoek van het lab staan twee blauwe jassen voorovergebogen over een zwarte ton. Marien bioloog Mardik Leopold en zijn assistente en oud-stagiair Anita van Nierop kijken naar de vormeloze massa organen die de ton tot halverwege vult. 'Dit zullen de darmen zijn, dan moet in die zak de maag zitten', wijst Leopold. De twee hijsen een grote zak op de snijtafel. Ze kiepen de inhoud in een grijze bak en beginnen met vier handen het orgaan te verkennen voor een aanknopingspunt. Een korte blik in de bak laat een grote homp vlees zien, stug, met vliezen eromheen. De geur valt mee, een bloedgeur, maar geen rotte vislucht. Dat komt omdat het dier nog heel vers is. Het is zondagnacht overleden en direct naar Utrecht gebracht voor autopsie. Daarna zijn de maag en darmen direct ingevroren. Vaak is een gestrande walvis al enigszins vergaan en dan ruik je het wel. De buitendeur staat open met een reden.

Van Spanje naar Cadzand

Er staat inmiddels een rij medewerkers in blauwe jassen nieuwsgierig toe te kijken naar de twee aan de snijtafel. Het is de eerste orkamaag die ooit bij WMR onderzocht wordt. De orka strandde levend, maar

stierf na een eerste reddingspoging alsnog bij Cadzand. Het onvolwassen vrouwtje bleek de Spaans-Portugese Gala IB6. Vanuit de wateren rond het Iberisch schiereiland zwom ze helemaal naar de Noordzee. Dat is op zichzelf al merkwaardig. In Spanje is ze altijd samen met een mannetje gezien. Ook bij Cadzand zwom een tweede orka aan haar zijde, maar alleen Gala is gestrand. 'Dat geeft wel aan dat ze ziek was', aldus Leopold. De vraag is alleen wat ze mankeerde. Met die vraag doet Leopold onderzoek naar de maag en darmen van Gala.

Plastic

Stap één bij het maagonderzoek is de grote homp in handzame stukken snijden. 'Hé, kijk hier', Leopolds hand komt uit de maag tevoorschijn met een groot stuk doorzichtig plastic. De onderzoekers krijgen een eerste stuk maag los. De binnenkant is wit en grof geplooid. Met een waterstraal wassen ze de plooien uit in een spoelbak. Het water gieten ze in een groot bekersglas, dat ze onder de kraan langzaam laten overstromen. 'Zo drijven al het slijm, schuim, stukken weefsel en de microplastics eruit', vertelt Leopold. Een zeef onder het glas vangt de deeltjes op.

Waar het Leopold werkelijk om gaat zijn de dingen op de bodem van het glas: de zware gehoorbeentjes van vissen, otolieten. Die botjes geven een beeld van het dieet

van de orka. ‘Het zijn botjes van een halve millimeter tot anderhalve centimeter groot. Aan de vorm kun je de soort bepalen, aan de grootte het formaat van de vis.’ De eerste spoeling geeft een karige vangst: een stukje schelp. We gaan terug naar de bak. Nu komt een ander maagdeel tevoorschijn, dat donker en minder geplooid is. ‘Dit is maag twee’, vertelt Leopold. ‘Een walvis heeft vier magen. In de tweede maag verwacht ik geen prooi-resten, daar zit alleen vloeistof in.’ Het voedsel komt in maag één terecht, maag twee maakt verteringssappen aan en geeft die af aan maag één. Vandaar gaat het heen en weer en daarna stroomt het vloeibare goedje door naar maag drie en vier. ‘Dat zijn meer doorvoerkanalen naar de darmen.’

Meter voor meter

Na drie spoelingen hebben we de maag gehad. De organen gaan in een rode container in de vriescel. Het resultaat: ‘Misschien één otolietje’, wijst Leopold naar een wit stukje in een glazen petrischaal. Door naar de darm. De onderzoekers leggen de glibberige sliert in zigzag uit op tafel. ‘We willen de lengte van de darm

‘HET IS DUIDELIJK DAT DEZE ORKA NIET ETEND IS DOODGEGAAN’

meten, dat weten we nog niet van de orka. De snijtafel is precies een meter breed.’ Leopold en Van Nierop meten een totaal van 30,6 meter darm. Ook de darm knippen ze open en spoelen ze, op zoek naar gehoorbeentjes. Tevergeefs.

Onder een microscoop bekijkt Leopold daarna de vangsten uit de maag. De vermeende otoliet blijkt een steentje. ‘Jammer’, zegt Leopold. ‘Hier leren we dus niks van over het dieet. Het is duidelijk dat deze orka niet etend is doodgegaan. Als de diagnose uit Utrecht verhongering is, kunnen we dat in ieder geval bevestigen.’ Inmiddels is het 18.00 uur, we zijn terug in de snijzaal. Het onderzoek zit erop. De deur gaat open en de schoonmaker stapt binnen. Zijn blik gaat de kamer rond en dan naar Leopold: ‘Jullie doen de vloer?’ ■

Leopold (links) en Van Nierop meten 30,6 meter darm • Foto Stijn Schreven

ZÓ SCHIETEN PADDENSTOELEN DE GROND UIT

Wil je paddenstoelen zien, dan moet je nu naar buiten. Maar wil je een paddenstoel zien zoals je hem nooit eerder zag, kijk dan naar de documentaire Dutch Mushrooms van WUR-wetenschapper Tim Wijgerde over vliegenzwammen, aardsterren, stinkzwammen en meer.

Wijgerde is marien bioloog. Maar in zijn vrije tijd fotografeert en filmt hij 'alles wat vliegt, kruipt of krioelt'. En met een kwaliteit die te vergelijken is met het bekende BBC-werk. De jongste productie is een documentaire, of eigenlijk meer een vlog, van een half uur over Nederlandse paddenstoelen. Wijgerde neemt de toeschouwer daarin mee naar het Horsterwold in de Flevopolder (zie: *YouTube: Forest Vlog - Episode 12: Dutch Mushrooms*).

De vlogs zijn de jongste ontwikkeling in zijn oeuvre. Begonnen als fotograaf legde Wijgerde zich zeven jaar geleden toe op timelapse opnamen. 'Ik zag op YouTube een timelapse van koraal. Hé, dacht ik, dat is leuk. Als ik foto's in series maak, kan ik video's van processen maken.' Via timelapse volgde de overgang naar film en bewegend beeld.

Amper een jaar later verscheen *A reef by night and day*, een documentaire tjokvol spectaculaire timelapse beelden van koralen. 'Koralen zijn dieren', legt Wijgerde uit, 'maar omdat ze zo statisch zijn, lijken ze meer op planten. Alles in de natuur beweegt, maar vaak op een andere tijdschaal dan de onze. Het lijkt daardoor heel statisch, maar is juist heel dynamisch. Met timelapse kun je dat goed vastleggen.'

Even wennen

Het gros van die koraalbeelden werd overigens niet op het rif, maar thuis in zijn toenmalige zeeaquarium opgenomen. Die werkwijze is noodzakelijk. 'Zo werkt de BBC ook. Het is lastig om een camera voor langere tijd achter te laten op een rif met beperkte stroomtoevoer. Bij paddenstoelen kan dat soms wel. Als ze tenminste snel genoeg groeien, zoals de stinkzwam. Die komt in drie uur de grond uit.'

De koraalfilm was nog een klassieke natuurdocumentaire met commentaarstem. In zijn vlogs is Wijgerde

Vliegenzwammen. • Foto Tim Wijgerde

prominenter aanwezig. 'Mensen kijken graag naar andere mensen, willen graag dat iemand zichtbaar is en iets uitlegt', zegt hij. 'Maar ik moet er nog wel aan wennen. Ik voel me nog niet echt prettig bij een lens die naar me kijkt.'

Wijgerde werkt alleen en is autodidact. 'Ik doe alles zelf: beeld, geluid, montage. Ik heb nooit een cursus gevolgd. Gewoon veel lezen en zoeken op internet.'

En al zijn de beelden haarscherp, zijn apparatuur is

vrij eenvoudig. 'Het zijn gewone consumentencamera's. Spiegelreflexcamera's van Nikon, eentje van twaalf jaar oud en eentje van zeven. Met wat Adobe-software en een sterke computer kun je

'Ik heb nooit een cursus gevolgd. Gewoon veel lezen en zoeken op internet'

dan bioscoopkwaliteit krijgen. Die koraalfilm is tijdens filmfestivals in een aantal theaters vertoond.'

Ondanks de professionele kwaliteit blijft het een hobby. 'Maar het kost vreselijk veel tijd. Met dit paddenstoelenfilmpje ben ik de afgelopen drie jaar ruim tweehonderd uur bezig geweest.' Resteert de vraag waarom hij dit doet. 'Uit plezier. Als wetenschapper zit je veel binnen. Het filmen verschaft me de prikkel om de natuur in te gaan en te filmen. Die combinatie van creativiteit en buiten zijn, vind ik erg leuk.' ^{PK}

Drugsgebruik onder studenten: een stijgende lijn?

Sinds de coronapandemie en de bijbehorende lockdowns zou drugsgebruik *booming* zijn onder studenten. Verschillende media schreven erover; Utrechtse studentenverenigingen organiseerden er een symposium over en WUR-rector Arthur Mol sprak zijn zorgen uit over het 'toenemende gebruik van stimulerende middelen bij studenten'. Maar is het ook waar? En wat is de situatie in Wageningen?

Tekst Coretta Jongeling

Waar komt het beeld vandaan dat studenten steeds meer drugs gebruiken? Het blijken vooral ervaringen van studenten te zijn, hun verhalen, en signalen die hulpverleners krijgen die dat beeld neerzetten. Cijfers over drugsgebruik onder studenten zijn er nauwelijks. In het voorjaar van 2021 voerden onderzoeksinstituut Trimbos, het RIVM en GGD GHOR een enquête uit naar welzijn en middelenge-

bruik. Deze *Monitor Mentale gezondheid en Middelengebruik Studenten hoger onderwijs* werd door ruim 28.000 studenten uit het hele land ingevuld en ging over het gebruik van alcohol, drugs, tabak en gamen. Ook werd er gevraagd naar stress, prestatiedruk en mentale gezondheid. In de tabel hieronder zie

je een aantal resultaten. Resultaten per onderwijsinstelling zijn niet gegeven. 'Het is de eerste keer dat we dit onderzoek hebben uitgevoerd met alleen studenten', zegt Michelle van der Horst, wetenschappelijk medewerker bij Trimbos, via Teams. 'We kunnen dus niets zeggen over veranderingen in drugsgebruik bij studenten. Deze enquête is een startpunt, we willen dit voortaan iedere twee jaar doen.' Van der Horst heeft nog een tweede disclaimer. 'Het onderzoek is gedaan tijdens de derde lockdown. Bepaalde middelen zijn erg settinggebonden. Zo wordt xtc bijvoorbeeld vaak

Drugs	Ooit gebruikt (%)	Afgelopen jaar gebruikt (%)	Afgelopen maand gebruikt (%)
Alcohol	96	85	Geen gegevens
Cannabis (hasj, wiet, marihuana)	53,2	33,5	16,8
Lachgas	28,3	8,9	1,5
Xtc (ecstasy, MDMA)	22,5	13,2	3,3
Paddo's en/of truffels	13,7	6,7	1,0
Cocaïne	12,2	7,4	2,5
Ketamine	9,4	5,8	1,8
2C-B	8,6	5,2	1,1
LSD	5,1	2,3	0,4
4-Fluoramfetamine (4-FA, 4-FMP)	3,5	0,8	0,1
GHB of GBL	1,9	0,5	0,1

Bron: Monitor Mentale gezondheid en Middelengebruik Studenten hoger onderwijs.

op festivals gebruikt en minder vaak thuis. Ook gaven studenten aan meer te blowen dan normaal. We verwachten daarom bij vervolgonderzoek verschuivingen te zien.'

Heftiger spul

Volgens de Utrechtse studenten die het symposium organiseerden, waren veel van hun medestudenten meer gaan gebruiken tijdens de lockdowns. Herkennen Wageningse studenten dat? *Resource* sprak drie studenten uit verschillende scenes. 'Ik heb het idee dat vóór corona mensen vooral wiet gebruikten, wat dronken en dan tijdens een speciaal feest misschien wat anders namen', zegt een masterstudent Plantenwetenschappen, die liever anoniem blijft. 'Nu merk ik bij feestjes dat er vaak iemand heftiger spul bij zich heeft. Zo was ik pas op een feestje waar opeens ketamine rondging. Terwijl mensen al dronken waren. Ik heb het idee dat mensen tijdens de lockdowns een keer iets hebben geprobeerd met vrienden en dat ze daardoor makkelijker andere drugs zijn gaan nemen.'

Drankgebruik

11%

Drinkt overmatig (meer dan 21 glazen per week voor mannen en meer dan 14 glazen per week voor vrouwen)

16%

Is een zware drinker (ten minste één keer per week 6 of meer glazen (mannen) of 4 of meer glazen (vrouwen) drinken op een dag)

40%

Geeft aan dat het onder hun beste vrienden geaccepteerd is om 10 of meer alcoholhoudende dranken op één avond te drinken.

'Als je gaat publiceren over drugsnormalisering, dan normaliseer je daarmee drugs'

'Hoeveel drank er wordt geconsumeerd door studenten is echt bizar'

Levi Altenburg, student Landschapsarchitectuur en Planning, denkt ook dat de stiekeme huisfeesten tijdens de lockdowns iets hebben veranderd. 'Daardoor zijn volgens mij meer mensen thuis drugs gaan gebruiken, in plaats van alleen op speciale gelegenheden. De grens om drugs te gebruiken is daardoor lager geworden. En ik denk dat mensen elkaar aansteken. Als er verhalen rondgaan van 'daar is een feestje en iedereen gaat pillen doen', dan denken mensen misschien: ik moet dat ook doen.'

Toch herkent niet iedereen dit. 'In mijn omgeving is het volgens mij eerder afgenomen sinds de lockdowns', zegt een masterstudent Voeding en Gezondheid die anoniem wil blijven. 'Maar dat kan ook komen omdat we allemaal wat ouder worden. Ik heb wel eens drugs gebruikt, maar de afgelopen jaren is dat juist veel minder geworden. Het wordt wel eens op feestjes gedaan. Misschien is het wel wat normaler geworden, minder stiekem.'

Normalisering

Dat laatste zou misschien wel eens mede-oorzaak kunnen zijn van alle aandacht voor drugsgebruik. Hoe meer erover gepraat wordt, hoe vaker het lijkt te gebeuren? Volgens een lokale drugsdealer is dat aan de hand. 'Ik heb niet het idee dat mensen meer zijn gaan gebruiken,' zegt hij, 'maar wel dat men-

sen er opener over zijn. Waar mensen vroeger nog naar de wc gingen of even naar iemands kamer, zie ik nu dat er openlijk wordt gebruikt. Het lijkt wat genormaliseerd.'

En daar zitten zowel goede als slechte kanten aan, zegt Van der Horst van Trimbos. 'Het bespreekbaar maken van drugsgebruik is goed. Daarmee verlaag je de drempel om er met elkaar over te praten en aan te geven dat je misschien hulp nodig hebt. Maar als je er veel over praat en publiceert, kan je ook het beeld creëren dat iedereen gebruikt. Soms belen studenten naar een verslavingszorginfolijn met de vraag 'ik gebruik nooit iets. Is dat gek?' Bij drugsvoorlichting balanceer je constant tussen drugsgebruik willen voorkomen, maar ook niet te veel nieuwsgierig maken. Als je gaat publiceren over drugsnormalisering, dan normaliseer je daarmee drugs.'

Zorgen

Of rector Mol zich zorgen moet maken over het toenemend gebruik van stimulerende middelen, is dus moeilijk te zeggen. Zijn de cijfers die nu bekend zijn reden tot zorg? Van der Horst: 'Ten eerste: drugsgebruik is nooit zonder risico. Punt. En als je gebruikt, informeer jezelf dan. Kijk bijvoorbeeld op de website *Drugs en uitgaan*. Waar ik me vooral zor-

Illustratie Valerie Geelen

gen over maak, is dat sommige studenten aangeven niet meer zonder te kunnen. Even los van welk middel. Sommige studenten geven bijvoorbeeld aan dat ze een jointje nodig hebben om te kunnen slapen. Dan switcht het gebruik van gezellig naar zorgelijk. In zo'n geval is het goed om bij jezelf na te gaan: waarom doe ik dit? Als iets een gewoonte wordt, dan moet je oppassen.'

En een typisch gewoonte-middel is natuurlijk alcohol. 'In veel studentenhuizen is altijd alcohol aanwezig, en wordt eigenlijk bijna altijd gedronken tijdens het eten en daarna. De gezondheidsraad adviseert: drink niet, en als je drinkt, dan maximaal één glas per dag. Als je (op de linkerpagina) naar de cijfers kijkt bij studenten is dat natuurlijk wel een punt.'

Student Levi ziet dit ook om zich heen. 'Hoeveel drank er wordt geconsumeerd door studenten, dat is echt bizar. En dan denk ik ook aan studentenverenigingen en aan studentenhuizen waar tradities

Drugsbeleid studentenverenigingen

Drugsgebruik is verboden bij Ceres, KSV, SSR-W en Unitas. Leden die worden betrapt op bezit, dealen of gebruik moeten het pand verlaten. Afhankelijk van de ernst van de situatie volgt een waarschuwing, een schorsing voor bepaalde tijd of zelfs roeyement.

De vier verenigingen herkennen het beeld wel dat er tijdens de lockdowns meer drugs werden gebruikt, uit verveling en doordat er meer huisfeesten waren waar geen controle was. Alle verenigingen geven ook aan dat volgens hen het drugsgebruik nu weer is gedaald naar de pre-coronasituatie.

zijn rondom heel veel drinken. En ja, ik vind het zelf ook leuk op zijn tijd. Maar gezond zal het niet zijn.'

Integrale aanpak

Wat is de rol van de universiteit als het gaat om drank- en drugsgebruik? Van der Horst: 'We weten uit wetenschappelijk onderzoek dat het niet genoeg is om alleen maar aan voorlichting en bewustwording te doen, maar dat je de omgeving erbij moet betrekken. Denk

aan studentenverenigingen, sportverenigingen, docenten, decanen, etcetera. Daarom hebben onderwijsinstellingen ook steeds vaker beleid rondom alcohol en drugs. En dan niet: drugsgebruik mag niet, maar ook dat ze bijvoorbeeld de zorgketen goed inrichten. Dat wanneer een docent merkt dat iemand steeds heel moe is - en dat kan natuurlijk door van alles komen - hij dan weet bij wie hij informatie kan vragen. En dat wanneer een student aangeeft moeite te hebben met zijn studie, de studentenpsycholoog bijvoorbeeld doorvraagt naar middelengebruik.' ■

Iraniërs bij WUR over de protesten in hun thuisland

‘De solidariteit is groot’

In heel Iran wordt geprotesteerd voor vrouwenrechten, democratie en vrijheid. Regeringstroepen gebruiken extreem geweld tegen de actievoerders. Iraniërs bij WUR zijn zowel bezorgd als hoopvol.

Tekst Luuk Zegers

Iraniërs en andere WUR-medewerkers en -studenten kwamen maandag 17 oktober bijeen om hun solidariteit te tonen met de actievoerders in Iran. Twee van de organisatoren, PhD-student Nika* en postdoc Sarina*, vertelden *Resource* wat er aan de hand is, hoe de protesten hen beïnvloeden en hoe WUR en de gemeenschap kunnen helpen.

‘We kennen een lange geschiedenis van protesten in Iran’, zegt Nika. ‘Hoe dichterbij het heden komen, hoe vaker er protesten zijn.’ De huidige onrust begon na de dood van de 22-jarige Mahsa Amini, afgelopen september. Amini werd gearresteerd door de moraalpolitie omdat ze haar hoofddoek niet op de juiste manier droeg. Volgens ooggetuigen werd ze na haar arrestatie zwaar mishandeld, waardoor ze in een coma belandde. Drie dagen later overleed ze. In heel Iran barstten protesten los voor vrouwenrechten en meer vrijheid in het algemeen. In verschillende sectoren, zoals de olie-industrie, onderwijs en transport, wordt gestaakt. Sarina: ‘Ik denk dat de meerderheid van de Iraniërs tegen de verplichte hijab en andere extreem strikte islamitische regels is. De jonge generatie weet dankzij social media hoe vrijheid eruit ziet in de rest van de wereld. Dan zien ze wat er met Mahsa Amini gebeurt, en denken ze: dat had ik kunnen zijn, of mijn zus of mijn dochter.’

Twijfels

Nika groeide op in een conservatieve regio. ‘Als jong meisje had ik al twijfels over de verschillende regels voor jongens en meisjes. Ik kreeg te horen dat het een grote zonde is om dat in twijfel te trekken. Een tijd lang wilde ik een jongen zijn, want die zijn veel vrijer. Dat

was verwarrend, maar na een tijdje realiseerde ik me dat het probleem niet is dat ik een vrouw ben – ik vind het heerlijk om een vrouw te zijn – maar dat ik vrouw ben in deze samenleving.’

Vrouw, leven, vrijheid

Zoals alle Iraanse vrouwen moesten Nika en Sarina vanaf hun zevende een hijab dragen naar school. Vanaf hun negende was dat ook verplicht naar alle andere openbare plaatsen. Sarina: ‘Je kunt niet zwemmen, dansen, je kunt helemaal niets.’ Nika: ‘Zelfs als je danst op een privé-feestje in je eigen huis, kan de politie binnenvallen en je arresteren wegens “immoreel gedrag”.’ In de rechtszaal geldt dat het woord van een mannelijke getuige twee keer zoveel waard is als dat van een vrouw. Een getrouwde vrouw moet toestemming vragen aan haar echtgenoot om te gaan werken of het huis te verlaten. Sarina: ‘Protesten tegen die regels worden neergeslagen en vrouwenrechtenactivisten worden gevangengezet.’ Nika en Sarina schatten dat minder dan twintig procent van de Iraniërs het huidige regime steunt. Nika: ‘Zelfs in die groep is niet iedereen zo streng, maar veel mensen zijn afhankelijk van het systeem omdat ze een baan bij de overheid hebben.’ Sinds het begin van het protest zijn meer dan tweehonderd mensen om het leven gekomen, onder wie zeker 28 kinderen tussen de 7 en 17 jaar oud, vertelt Sarina. ‘Honderden anderen zijn gearresteerd, gemarteld of verdwenen. Onze medestudenten en academici in Iran verkeren in levensgevaar.’ Ondanks het harde optreden van de overheid gaan de protesten door. Hoewel Nika en

Zaterdag 22 oktober was er een groot protest in Berlijn uit solidariteit met de Iraanse actievoerders. Naar schatting waren er zo'n 80.000 aanwezig. Nika was erbij en schoot deze foto.

Sarina vrezen voor de veiligheid van familie en vrienden, zijn ze hoopvol dat de protesten voor verandering zorgen. 'Deze keer voelt het anders dan bij eerdere protesten', zegt Sarina. Nika is het daarmee eens. 'De protesten vinden in het hele land plaats, ook in kleinere steden en conservatievere regio's. De jonge generatie neemt het voortouw en de solidariteit is groot. Er is geen duidelijke leider die kan worden uitgeschakeld, waardoor het stilleggen van de protesten moeilijker is voor het regime.' Sarina: 'En iedereen is het eens over de doelen: vrouwenrechten, vrijheid en democratie.'

De situatie in hun thuisland heeft een grote impact op het Wageningse leven van Nika en Sarina. 'De beelden zijn schokkend maar ik kan niet stoppen met kijken', zegt Sarina. 'Vorige week is de universiteit waar ik mijn master heb gedaan aangevallen door de politie. Ik val rond twee uur 's nachts in slaap en wordt om zeven uur wakker.' De overheid blokkeert communicatiemiddelen waaronder social media en WhatsApp, wat contact met het thuisfront bemoeilijkt. 'Het is stressvol.'

Sarina en Nika zijn dankbaar voor hoe ze worden opge-

vangen door hun begeleiders en collega's. 'Ze steunen ons en zeggen dat we de tijd moeten nemen. Niet alle Iraniërs bij WUR hebben supervisors zoals wij. We denken dat met name Iraanse studenten wel wat extra hulp kunnen gebruiken. WUR moet ze proactief benaderen en de weg wijzen naar studentpsychologen.' Mensen die willen helpen, kunnen zich uitspreken op sociale media om de druk erop te houden, zegt Nika. 'En deelnemen aan demonstraties. Na enorme demonstraties in Canada heeft de regering sancties opgelegd.' Een andere optie is om rechtstreeks politieke vertegenwoordigers te benaderen om sancties op te leggen aan de Islamitische Revolutionaire Garde. 'Ze onderdrukken ons in Iran maar hun families leven in vrijheid in het buitenland. Bevries hun tegoeden en deporteer ze.'

Nika en Sarina hopen dat WUR uit solidariteit met de demonstranten een statement maakt, net zoals de Rijksuniversiteit Groningen twee weken geleden deed. 'Dan zouden we ons gesteund voelen.'

'Ook wij maken ons zorgen over de ontwikkelingen in Iran,' zegt WUR-woordvoerder Annet Blanken, 'en bieden ondersteuning aan aan degenen die ongerust zijn over hun familie en connecties daar. We hebben contact met de Iraanse gemeenschap van WUR zodat we hen een stem kunnen geven binnen onze universiteit. Dat doen we middels bijeenkomsten, interviews en het bieden van ondersteuning.' ■

'De beelden zijn schokkend maar ik kan niet stoppen met kijken'

**Namen zijn fictief vanwege veiligheidsredenen. Echte namen bij redactie bekend.*

DE BIJBAAN

De schoorsteen moet roken. Lenen bij Ome Duo kunnen we allemaal, maar er zijn ook studenten die hun geld op bijzondere manieren verdienen. In deze serie brengen we bijzondere bijbanen in beeld. Rémi Féraut (26), bachelorstudent Plantenwetenschappen, werkt in de spoelkeuken van sterrenrestaurant De Nieuwe Winkel in Nijmegen.

Tekst Steven Snijders

Rémi wast af

Wie: Rémi Féraut

Wat: afwassen in een restaurant met twee Michelin-sterren

Waarom? inspiratie opdoen

Uurloon: €14, plus fooi

Drie jaar geleden sprak *Resource* Rémi over het opzetten van zijn eigen voedselbos in Frankrijk. Inmiddels is dat bos volop aan het groeien. Dat Rémi juist bij de Nieuwe Winkel werkt, is geen toeval: dit restaurant werkt ook met de opbrengst van een voedselbos. 'Het restaurant heeft twee Michelin-sterren, dus alles moet perfect zijn. Sommige

'Bomen zijn eigenlijk de oplossing voor alles'

geopende flessen wijn en bier bewaren we niet voor de volgende dag. Die mogen wij na de dienst proeven, met uitleg erbij van onze bier-sommelier. Ik werk vooral als afwasser, maar soms help ik met ingrediënten voorbereiden. Kastanjes schillen bijvoorbeeld. Het restaurant is bedoeld als proeverij, als een verrijking van je smaak. We serveren bijvoorbeeld chocola gemaakt van tamme kastanjes en gerechten met notenpaté in plaats van vlees. Die noten groeien hier in het voedselbos in Groesbeek. Ik hoop dat gasten geïnspireerd raken door het lekkere eten en enthousiast worden over voedselbossen. En dat ze meer bomen willen planten. Die herstellen de bodem

en zorgen voor een landbouwsysteem met meer veerkracht. Bomen zijn eigenlijk de oplossing voor alles. Het beste moment om een boom te planten was twintig jaar geleden, het een na beste moment is nu.

'Het leukst aan mijn werk is dat ik hier inspiratie kan opdoen voor toekomstige projecten in Frankrijk. Ik ben bijna klaar met mijn bachelor. Over een paar jaar wil ik terug naar Frankrijk waar ik drie jaar geleden het voedselbos heb aangeplant. Het is nog niet af, het heeft nog een paar jaar nodig om tot significante productie te komen. Een deel van mijn tijd ga ik besteden aan het voedselbos en een ander deel aan lesgeven op een middelbare school. Elk jaar werken leerlingen van lokale scholen mee in het voedselbos om ze kennis te laten maken met deze manier van landbouw. Ook wil ik een onderzoekscentrum opzetten over verschillende vormen van agroforestry. De oogst van het voedselbos wil ik verkopen aan lokale horeca. Een lokaal restaurant neemt nu al specerijen af uit dat bos.'

Rémi Féraut (rechts) samen met chef-kok Emile van de Staak. ♦ Foto Tim van de Griend

Ben jij of ken jij iemand met een bijzondere bijbaan? Stuur een mailtje naar steven.snijders@wur.nl

Flower hunting

In deze serie zoeken studentredacteur en masterstudent Plant Breeding Julia van der Westhuyzen (foto's en tekst) en hoogleraar Plant Ecology Joop Schaminée (verhalen) naar de mooiste campusflora.

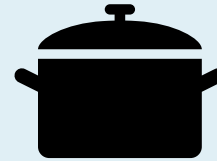

Grote lisdodde

Algemene benaming: Grote lisdodde
Wetenschappelijke naam: *Typha latifolia*
Bloeitijd: late zomer tot late herfst
Waar te vinden: Achter Lumen naast de kleine vijver

‘In Nederland komen er twee soorten voor van dit geslacht: *Typha latifolia* en *Typha angustifolia* – respectievelijk de grote en de kleine lisdodde. Beide soorten zijn waterplanten, maar de grote groeit vooral in vijvers en andere kleine – doorgaans ondiepe – wateren en de kleine lisdodde aan de oevers van grotere meren. De herkomst van de naam is niet bekend. *Typha* zou kunnen komen van het Griekse woord *tiphos* (moeras of waterlichaam) of van *typhe*, dat kattenstaart betekent en verwijst naar de vorm van de vrucht. De plant heet in de volksmond ook wel *rietsigaar* of *duivelsknuppel*. ‘Ik heb goede herinneringen aan al die keren dat ik in mijn jeugd naar ‘het moeras’ bij ons dorp ging en daar rietstengels en lisdodden plukte om thuis in mijn kamer te zetten. Het probleem is echter dat de cilindervormige bruine bloemen heel veel witte, pluizige zaden voortbrengen. Dus na enkele weken lag er pluiz door het hele huis. Maar mijn ouders klaagden er nooit over. Als je de vijver bij Lumen bezoekt, zie je daar ook de komende weken steeds meer pluizen.’

In de WUR-gemeenschap kom je alle smaken van de wereld tegen. Yurdanur Yilmaz (32), PhD-student Food Sciences uit Turkije, deelt een recept voor Turkse linzenballetjes.

Smaken van WUR

Turkse Linzenballetjes

‘Linzenballetjes zijn eigenlijk gewoon gehaktballetjes zonder vlees. Gehakt wordt vervangen door rode linzen in dit recept, waardoor het een prima optie is voor vegetariërs en veganisten. Het doet mij denken aan thuis, waar mijn moeder vaak linzenballetjes maakt als ze vrienden of familie uitnodigt voor een gezellig samenzijn.’

- 1 Kook de linzen tot ze zacht zijn;
- 2 Meng de bulgur goed door de vochtige, gekookte linzen. Laat gedurende een half uur bij kamertemperatuur staan, deksel op de pan;
- 3 Verwarm 5 eetlepels olie in een pan en voeg de fijngehakte ui toe. Fruit licht;
- 4 Voeg de tomatenpuree, zout en peper toe en bak gedurende ongeveer 3 minuten. Voeg deze tomaat- uien mix vervolgens toe aan de linzen-bulgurmix. Kneed het geheel goed door elkaar;
- 5 Snijd de lente-ui, peterselie en dille fijn. Meng ze goed door het linzenmengsel;
- 6 Leg de slabladeren op een platte schaal;
- 7 Neem een handjevol linzenmengsel en kneed hier een bal van. Maak ongeveer 25 balletjes van de mix;
- 8 Snijd een citroen doormidden en knijp het sap uit over de balletjes;
- 9 Leg de balletjes op de slabladeren en garneer met schijfjes citroen;
- 10 *Afiyet olsun!* (eet smakelijk!)

Ingredienten voor 5 porties:

- 1 waterglas rode linzen
- 1/2 waterglas fijne bulgur
- 1 ui
- 1 kleine lente-ui
- 50 g peterselie
- 50 g dille
- 1 krop sla
- 5 eetlepels plantaardige olie
- 3 eetlepels tomatenpuree
- 2 citroenen
- 2 theelepels zout
- 1/2 theelepel zwarte peper

Yurdanur Yilmaz
 PhD-student Food Sciences
 uit Turkije

Win een Lunchbon!

Deel jouw recept met *Resource* en win een **Aurora-eetbon van 10 euro.**
resource@wur.nl

Foto's Tim den Duijf en Niels Mulder (MiniCulture)

Muziekcollectief MiniCulture 10 jaar

De studenten van MiniCulture organiseren al een decennium dancefeesten. Van minimal tot afrobeat en dancehall, zo lang het maar 'voor en door Wageningers' is. 'We hebben in het begin wel eens tegen elkaar gezegd: het zou echt hilarisch zijn als MiniCulture over tien jaar nog steeds bestaat.' Afgelopen zaterdag werd het jubileum gevierd in een uitverkocht Theater Junushoff.

Het begon allemaal met Arno Timmer en Reinout Haisma, die zo'n tien jaar geleden als eerstejaars naar Wageningen kwamen. Ze gingen vaak naar open feesten bij de verenigingen, maar ze misten iets. Timmer: 'De muziek op die plekken was gewoon niet optimaal. We dachten: dit kan beter.' Er werd een meeting georganiseerd

met wat vrienden, iedereen legde dertig euro in om bier te kopen en het eerste feest vond plaats in een studentenhuis boven wat toen café De Overkant was. De muziek: minimal, 'want dat is het makkelijkst aan elkaar te draaien', aldus Timmer. Daarna kwamen de discofeesten in Villa Bloem, het piepkleine koffiebarretje naast de markt. Haisma: 'In het begin kwamen er niet zoveel mensen op af maar dat gaf niet. Als daar vijftien man stond dan was het gezellig.' De naamsbekendheid groeide, net als de dj-skills en het organisatietalent. Door de jaren heen werd er niet alleen gedraaid in allerlei studentenhuizen, maar ook bij Loburg, de Bunker en op het bevrijdingsfestival. Daar begonnen ze als pauzemuziek tussen de bandjes door en eindigden afgelopen 5 mei met 'een mensenzee door de halve Heerenstraat heen'.

Een hoogtepuntje? Timmer: 'We organiseerden een groot feest in de schuur bij iemand thuis. In die schuur had een zwerver gewoond en de huisbaas had al het afval en puin dat hij maar kon vinden

'We begonnen met minimal, want dat is lekker makkelijk aan elkaar te draaien'

in die schuur gegooid om ervoor te zorgen dat-ie niet terug zou komen. Wij hebben al die troep eruit gehaald en er een enorm feest gegeven voor 250 mensen. De politie kwam langs, dus we vroegen of er was geklaagd. Moest het geluid zachter? Nee hoor, zei de agent. Is het gezellig? Dan wens ik jullie nog een fijne dag. Dat was om half zeven 's ochtends.' ∞

HOKJESDENKEN

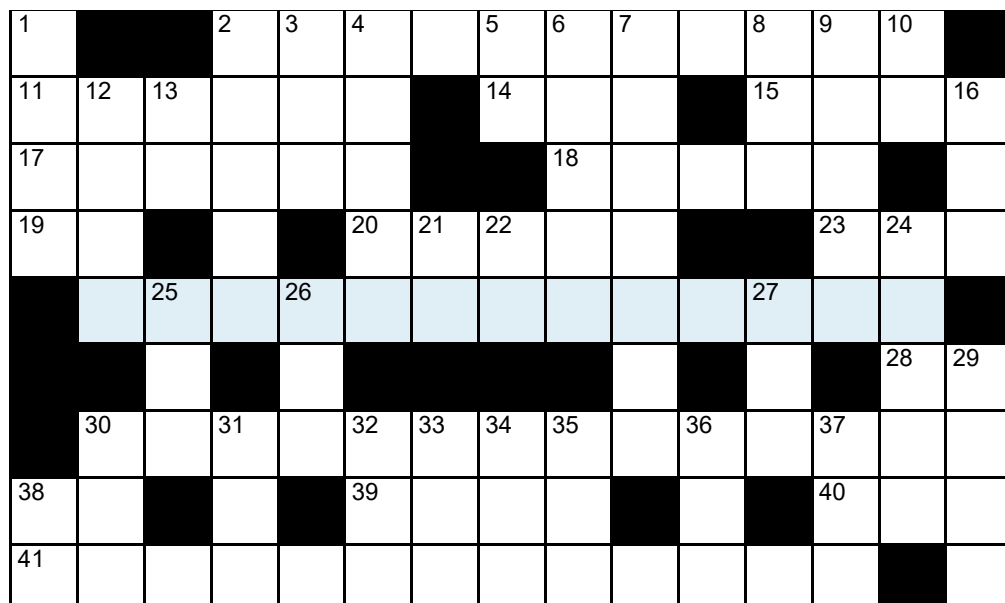
Vul de puzzel in en ontdek welk(e) woord(en) er in de gekleurde vakjes staat(n). Stuur dit als oplossing naar resource@wur.nl vóór 15 november en win een boek. Tip: zoek ook naar antwoorden in dit magazine en op resource-online.nl. De winnaar kan kiezen uit *De Plantenjager uit Leningrad* van Louise O. Fresco óf *Wild jaar. 365 nachten buiten* door WUR-docent Bos- en Natuurbeheer Koen Arts.

Horizontaal

2. Nu te zien bij gebouw Zodiac
11. Leidt tot nietszeggende criminelen
14. __ de Cologne
15. Voorteken
17. Maakte Gert Kema een boek over
18. Lijken steeds vaker gebruikt te worden door studenten
19. Zoals b.v.
20. Brengt Kim en Djokovic bij elkaar
23. Jarig vlieguig
28. Peer __ peer
30. Was er op de leerstoel Strategische Communicatie
38. Populair
39. Worden kleine spulletjes in vervoerd
40. Voormalig eiland
41. Maakte Tim Wijgerde een natuurdocu over

Verticaal

1. Blaasinstrument
2. Kan vliegen, lopen en hijsen

3. Acteurs in Amsterdam
4. Daarmee sta je aan de kant
5. Dokkumer __
6. Daaropvolgend
7. Kan in drankjes helpen tegen ondervoeding in ontwikkelingslanden
8. Ook dat __
9. Kleine boodschap
10. Overdreven
12. Kan iets in gesplitst worden
13. __ garde
16. Boodschap van de schilder
21. Inpraakorgaan
22. Amerika
24. Bijbelboek
25. Heeft de euro ingevoerd
26. Jamaicaanse muziek
27. __ the economy, stupid!
29. Strandde op Cadzand en werd onderzocht door marien biologen van WUR
30. Bewijsmateriaal
31. Slecht album van Michael Jackson
32. Bij elkaar
33. Oude ambachtsschool
34. __, __, __, meneertje!
35. Daar vind je Copacabana en Ipanema
36. Waardelozes figuur
37. Puur voor de __
38. Computeradres

DE OPLOSSING VAN DE PUZZEL UIT RESOURCE #4

is 'dijkviltbraam' (zie uitwerking via QR-code) en de winnaar is David Jordens. Gefeliciteerd! We nemen contact met je op.

NIEUW!

Contactpunt sociale veiligheid

voor studenten en medewerkers WUR:
0317-(4)8 17 74 | socialsafety@wur.nl

Oog voor elkaar | Ga naar
wur.nl/socialeveiligheid

Colofon

Resource is het onafhankelijke medium voor studenten en medewerkers van Wageningen University & Research. *Resource* brengt nieuws, achtergronden en duiding. Op resource-online.nl verschijnen dagelijks nieuwe berichten. Het magazine verschijnt tweewekelijks op donderdag.

Contact Vragen en opmerkingen voor de redactie:
resource@wur.nl | www.resource-online.nl

Redactie Willem Andrée (hoofdredacteur), Helene Seevinck (eindredacteur), Roelof Kleis (redacteur), Tessa Louwerens (redacteur), Luuk Zegers (redacteur), Marieke Enter (redacteur), Stijn Schreven (redacteur), Coretta Jongeling (online coördinator), Thea Kuijpers (secretariaat).

Vertalingen Clare McGregor, Meira van der Spa, Clare Wilkinson

Vormgeving Alfred Heikamp, Larissa Mulder

Basisontwerp Marinka Reuten

Coverfotografie Bas Niemans/Universiteit Utrecht

Druk Tuijtel, Hardinxveld-Giessendam

Abonnement Een abonnement op het magazine kost €59 (buitenland €135) per academisch jaar. Opzeggen voor 1 augustus.

ISSN 1389-7756

Uitgever Corporate Communications & Marketing,
Wageningen University & Research

EXTINCTION REBELLION START TREKKER- CROWDFUNDING

Klimaatactiegroep Extinction Rebellion Wageningen (XR) is een crowdfunding gestart om trekkers aan te schaffen. 'We hebben bij de boerenprotesten gezien hoe handig trekkers zijn als je een punt wilt maken.'

'Als wij met vijftigduizend man een klimaatmars organiseren in Amsterdam, krijgen we even aandacht, maar die ebt na een dag helaas alweer weg', zegt Annewil Leven (bachelorstudent Biologie) namens XR. 'Met soep over kunst gooien, schrikken we toch een deel van onze linkse achterban af. En vastlijmen aan talkshowtafels komt helaas ook niet zo sterk over als gehoopt. Maar zodra boerenactivisten de snelweg blokkeren met trekkers en daar mest uitrijden, is er veel meer ophef en aandacht. Daardoor wordt de discussie langer en breder gevoerd. Uiteindelijk werd er zelfs iemand aangesteld om naar ze te luisteren! Wij willen ook dat Remkes naar ons luistert! Daarom halen we geld op voor een kleine trekker-vloot.' De actiegroep hoopt dit jaar nog tien John Deere's aan te schaffen. 'Tweedehands natuurlijk, dat is een stuk duurzamer', aldus Leven. Waarom John Deere's? 'Het

oog wil ook wat! Bovendien kan het helpen voor de intersectionele steun van boeren voor de klimaatbeweging. We hopen dat boeren onze trekkers zien en denken: *"poah wat n mooi ding"*. Klimaatverandering treft ons allemaal, dus we moeten solidariteit tonen.' Daarnaast zijn trekkers gewoon heel handig, zegt Leven. 'Ik heb zelf een grote moestuin, dat is best hard werken. Met een trekker is het een stuk beter te doen.' XR Wageningen gaat ook andere boeren-actietactieken van stal halen. 'De vlag op z'n kop zie je overal wapperen', zegt Leven. 'Iedereen weet dat die staat voor ontevredenheid van boeren met het beleid. Wij zijn ook ontevreden, maar we zijn geen boeren. Wij gaan de vlag een kwartslag draaien. Dan denkt men: die zijn óók ontevreden, maar het zullen geen boeren zijn! Of dat ze in Frankrijk zijn, dat kan natuurlijk ook.'